

10 LET

NADACE

OPEN SOCIETY FUND PRAHA

**NADACE
OPEN SOCIETY FUND PRAHA**

Seifertova 47, 130 00 Praha 3

Tel.: (+420) 222 540 979

Fax: (+420) 222 540 978

E-mail: osf@osf.cz

www.osf.cz

© 2002 Nadace Open Society Fund Praha

Náklad: 600 výtisků

Grafická úprava: Pavel Sláma – diversity

Tisk: Tercie Praha

10 LET

**NADACE
OPEN SOCIETY FUND PRAHA**

Transformace uzavřených společností do otevřených, ochrana a rozšiřování hodnot existujících otevřených společností je společným posláním nadací vytvořených a podporovaných Georgem Sorosem. Tyto organizace usilují o vybudování svobodné a otevřené společnosti a to podporou nejrůznějších aktivit, které se zabývají uměním a kulturou, posilováním občanské společnosti, vzděláním na všech úrovních, lidskými právy, právními reformami a veřejnou správou a veřejným zdravím.

**KONCEPT OTEVŘENÉ SPOLEČNOSTI
JE ZALOŽEN NA POZNÁNÍ,
ŽE VŠICHNI JEDNÁME
NA ZÁKLADĚ
NEDOKONALÉHO VNÍMÁNÍ
A NIKDO NEZNÁ
ABSOLUTNÍ PRAVDU**

MOTTO

PODĚKOVÁNÍ

..... Při příležitosti desátého výročí založení

..... Nadace Open Society Fund Praha

..... si dovoluujeme poděkovat

..... všem našim spolupracovníkům a partnerům.

..... Děkujeme rovněž všem osobám a organizacím,

..... které pomohly při uskutečnění

..... jednotlivých akcí a projektů,

..... i těm, kdo podporují

..... otevřenou občanskou společnost.

OBSAH

Slovo předsedy správní rady	14
Slovo ředitelky nadace	16
A. Nové aktivity	20
B. Zpět do historie – program East East	32
C. Vzdělání	36
D. Menšiny a znevýhodnění	48
E. Veřejné zdraví	56
F. Právo	62
G. Občanská společnost	68
H. Veřejná správa	76
I. Přístup k informacím	82
J. Umění a kultura	88

X. Přílohy	94
Statutární orgány nadace	95
Zaměstnanci nadace	96
Sorosovy národní nadace a další instituce	104
Poděkování spolupracovníkům	108
Přehled vynaložených nákladů	110
Počet podpořených projektů	111
Vynaložené náklady podle okresů	112
Nadace Open Society Fund Praha	116
George Soros	118

SLOVO PŘEDSEDY SPRÁVNÍ RADY

George Sorose jsem poprvé potkal v roce 1993. Seděl v neprůstřelné vestě ve špinavém krytu sarajevského letiště, poslouchal vzdálené detonace a pozoroval beton pokrytý špačky nervózně vykouřených cigaret. Odlétal z města, obklíčeného a odříznutého, kterému daroval životně důležitý systém na výrobu pitné vody. O dva roky později přijel Soros do Čech, už nevím jak se to stalo, ale přeptal jsem se hloupě cosi jako „jaké to je být tak bohatý“? „Často přemýšlím jestli jsem otrokem, nebo pánem svého osudu a majetku,“ odpověděl Soros.

Nadace Open Society Fund Praha, či jinak řečeno Sorosova nadace v České republice, už existuje deset let. Její působení shrnuje tato knížečka a je to souhrn impozantní: stamilióny korun, tisíce a tisíce grantů, projektů a podpořených akcí. Skromný tým, nevelkou skupinu lidí, který celý ten obrovský objem práce realizuje, jsem měl možnost blíže poznávat od roku 1998, kdy jsem se stal členem správní rady Nadace OSF Praha. Chtěl bych Vás pozvat abyste se nyní vrátili na chvíli do minulých deseti let a měli možnost si připomenout co toto období znamenalo pro nadaci, pro všechny organizace, akce i jednotlivce, které byly v rámci činnosti Nadace OSF Praha podpořeny a pro rozvoj občanské společnosti, k němuž tato nadace podle svých možností přispěla jako celku. Konec konců, posuďte sami.

*Zbývá mi milá povinnost – poděkovat ředitelce Nadace Open Society Fund Praha Marii Kopecké a všem, kteří nadaci svojí činností spolutvoří. Je za nimi obrovský kus drobné, málokdy doceněné práce. Vše to, co Sorosovy nadace vytvářejí, by však nebylo možné bez skutečnosti, která vůbec není samozřejmá, bez toho, že George Soros každoročně věnuje na své nadační aktivity téměř půl miliardy dolarů a malý kousek jeho daru doputuje i k nám. Myslím, že to je nej-
přímější odpověď na otázku, zda je pánem či otrokem svého osudu.*

ŠIMON PÁNEK

SLOVO ŘEDITELKY NADACE

V roce 2002 dovršuje Nadace OSF Praha deset let své existence. V lidském životě je prvních deset let velmi důležité období, během něhož se člověk formuje. Podobně důležité bylo toto období i pro nás. Nadace OSF Praha byla založena v roce 1992, tedy nedlouho po společenských a politických změnách roku 1989, v době, kdy společnost nebyla na koncept dárcovství příliš zvyklá. Nadace, a zvláště pak nadace plně financovaná ze soukromých zahraničních zdrojů, byla nemalou částí veřejnosti považována za něco podezřelého. Dost často jsme se setkávali s dotazem, co že to George Soros chce za to, že dává do tehdejšího Československa peníze. A to i přesto, že finanční dary George Sorose nebyly pro nás zdaleka nic nového, neboť je posktoval již od počátku osmdesátých let, kdy prostřednictvím Nadace Charty 77 ve Stockholmu financoval československý dissent a po roce 1989 pak prostřednictvím Nadace Charty 77 v Praze podporoval první důležité kroky transformující se společnosti.

Činnost Nadace OSF Praha byla na svém počátku v roce 1992 negativně poznamenána postojem české strany vůči Středoevropské univerzitě, kterou George Soros v Praze založil. Tento postoj znamenal nejen to, že univerzita Prahu nakonec ke škodě nás všech opustila, ale také to, že prostředky, které

měla nadace v počátcích svého působení v Praze k dispozici, nedosahovaly zdaleka té výše, kterou disponovaly Sorosovy nadace v ostatních zemích střední a východní Evropy srovnatelné velikosti.

I přes poměrně nepříznivou výchozí situaci se Nadace OSF Praha nejen postupem času stala největší českou nadací měřeno množstvím vynaložených finančních prostředků, ale v českém kontextu měla řadu dalších specifických charakteristik. Byla a stále je v českém prostředí jedním z mála nezávislých zdrojů finančních prostředků, což jí dává mimo jiné značnou flexibilitu a možnost podporovat projekty, které jinde moc naděje na podporu nemají, např. projekty orientované na potírání korupce. Nadace OSF Praha tvořila od samého začátku své existence součást mezinárodní sítě nadací, založených a financovaných Georgem Sorosem. Tyto nadace měly jedinečnou možnost využívat amerických zkušeností, měly možnost nejen financovat v řadě případů rozsáhlé programy, ale také podílet se na víceletých projektech, které do českého prostředí přinášely některé nové koncepty a přístupy a iniciovaly tak zásadnější změny ve společnosti. Ojedinelou činností byl od samého začátku program East East, který byl v roce 1992 jedním z prvních programů Nadace OSF Praha a dodnes je aktuální – je to program, který podporuje spolupráci v rámci zemí bývalého sovětského bloku.

Domnívám se, že existuje ještě jeden specifický rys, který odlišuje Nadaci OSF Praha od většiny ostatních českých nadací, a sice důraz, který

klademe na prosazování systémových změn. Je to také nepochybně důsledek toho, že Nadace OSF Praha je součástí velké mezinárodní sítě nadací a dalších specializovaných institucí, jejichž zkušeností můžeme využívat.

Nadace OSF Praha se vždy snažila ve své činnosti zaměřovat na problematiku, která byla ve společnosti v určitých časových obdobích aktuální. Zpočátku jsme se prostřednictvím drobných grantů snažili posilovat aktivity jednotlivců i neziskových organizací po celé republice, podporovali jsme alternativní přístupy ve vzdělávání, abychom se postupem času více zaměřovali na problematiku celospolečenského významu, např. rovných příležitostí mužů a žen, změnu systému v poskytování péče o terminálně nemocné nebo změnu systému péče o opuštěné děti. Vždy jsme se snažili o to, aby priority nadace flexibilně reagovaly na měnící se situaci a tomu jsme také své programy přizpůsobovali.

K zásadní změně v činnosti a orientaci Nadace OSF Praha dojde v souvislosti s připravovaným vstupem České republiky do Evropské unie. Na tuto skutečnost budeme reagovat omezením svých aktivit, a zároveň jejich soustředěním na menší počet oblastí. Budou to především ty, které jsou z pohledu Evropské unie stále definovány jako velmi problematické – např. korupce, rovné příležitosti, a problematika lidských práv obecně. Naši roli do určité míry v některých oblastech převezme nově vyhlášený CEE Trust, do něhož ostatně George Soros vložil, spolu s ostatními americkými dárci, finanční prostředky.

Změny, které nadaci v nejbližší budoucnosti očekávají, souvisí také ve značné míře s posunem v orientaci sítě Sorosových nadací obecně. S tím, jak se svět globalizuje, jejich zaměření se bude v budoucnu více orientovat na řešení globálních problémů.

Věřím, že Nadace OSF Praha zůstane i v dalším desetiletí významnou součástí českého neziskového sektoru a že i ve své nové podobě bude hrát důležitou roli.

Materiál, který se vám dostává do rukou, chce stručně shrnout iniciativy a programy, které nadace za dobu svého desetiletého působení podporovala a připomenout, u zrodu jakých programů stála. Dnes je většina z nich samostatná, na nadaci již finančně nezávisí a nás velmi těší, že jsme jim svojí podporou pomohli začít.

Touto publikací stručně shrneme naše aktivity uplynulých deseti let i proto, že v budoucnu bude podoba nadace jiná a myslíme si, že úsilí mnoha lidí, kteří v nadaci pracovali nebo s nadací spolupracovali externě, si takové připomenutí zaslouží.

MARIE KOPECKÁ

A**NADACE OSF PRAHA
—
INICIÁTOR NOVÝCH AKTIVIT
A NEZÁVISLÝCH ORGANIZACÍ****NADACE OSF PRAHA ZAPOJILA ČESKOU
REPUBLICU DO ŘADY MEZINÁRODNÍCH AKTIVIT**

Nadace OSF Praha měla možnost se po celou dobu své existence zapojovat do tzv. networkových programů, které byly k dispozici pro všechny nadace sítě Sorosových nadací. Jejich cílem bylo prezentovat inovativní metodu, nový přístup k řešení určité problematiky. Vedle finanční podpory byla zároveň nabízena i možnost účasti na různých formách vzdělávání, spolupráce se zahraničními odborníky, účasti na mezinárodních aktivitách apod. Tyto programy byly od samého počátku připravovány jako víceleté. Jejich cílem bylo zakotvit příslušnou aktivitu v místním prostředí a pomoci jí postupně získávat finanční podporu z jiných zdrojů. Ve většině případů to tedy mimo jiné znamenalo, že se takové programy v průběhu své existence od nadace oddělily a osamostatnily. V současné době sice většinu z nich stále finančně podporujeme, ale naše podpora má klesající tendenci s tím, jak naopak roste finanční podíl ostatních dárců.

Následující organizace dnes implementují programy, které v ČR Nadace OSF Praha iniciovala. Většina těchto programů byla zahájena během let 1993–95 a většina z nich se osamostatnila do roku 1999. Některé z nich dnes existují jako samostatné organizace, s jediným cílem – realizovat původní program, jiné programy se staly součástí již existujících organizací s podobným zaměřením.

Program výchovy ke zdravému životnímu stylu – byl zahájen v roce 1992 jako součást mezinárodního programu zdravotní výchovy *Health Education Program* a realizuje jej občanské sdružení *Zdravý životní styl*. Program je určen primárně pedagogům, ale zúčastňují se jej i ostatní lidé, kteří pracují s dětmi a mládeží, případně s dalšími cílovými skupinami. Program nabízí účastníkům především semináře se zaměřením na metodickou práci s klienty a manuály, které obsahují potřebné informace a metody. Nadace OSF Praha ukončila finanční podporu tomuto programu v roce 2001, ale program nicméně nezanikl, je financován z menších finančních darů, kurzovního a prodeje manuálů. <http://szzs.ecn.cz>

Sorosovo centrum současného umění Praha – bylo založeno ve stejném roce jako Nadace OSF Praha, tedy v roce 1992 jako součást sítě Sorosových center současného umění ve střední a východní Evropě a sice na podporu současného výtvarného umění a jeho integraci do evropského a světového kontextu. Tento cíl je naplňován pomocí dokumentace umění, udělováním grantů, zprostředkováním informací o možnostech podpory a spolupráce s dalšími organizacemi, dále prostřednictvím vlastních výstavní činnosti, provozováním rezidenčního programu, který umožňuje umělcům tvůrčí pobyty v Praze a činností knihovny. Centrum se osamostatnilo v roce 1997 a od roku 1999 působí pod názvem *Nadace a centrum současného umění Praha*. Nadace OSF Praha stále Nadaci současného umění Praha financuje, především tím, že jí poskytuje institucionální podporu. Jednotlivé programy nadace a centra již po několik let získávají finanční podporu z jiných zdrojů. V roce 2001 získala Nadace současného umění Praha prostředky z Nadačního investičního fondu, které se staly součástí jejího nadačního jmění, což jí zaručuje dlouhodobě stabilní zdroj finančních prostředků na grantovou činnost. <http://www.fcca.cz>

Step by Step – původní název programu je *Začít spolu*. Jedná se o alternativní vzdělávací program, jehož realizaci zahájila Nadace OSF Praha v roce 1994 ve spolupráci s OSI New York a organizací *Children's Resources International* ve Washingtonu. Program vychází z amerického programu *Step by Step* a je určen mateřským, základním a středním školám a pedagogickým fakultám. Program se v roce 1999 osamostatnil a v současné době jej realizuje *Step by Step ČR, občanské sdružení*. Tato organizace je součástí *mezinárodní asociace SbS*, která mimo jiné dohlíží na kvalitu nabízeného programu prostřednictvím mezinárodních akreditací. Nadace OSF Praha stále poskytuje programu základní institucionální podporu, finanční prostředky na jednotlivé programy získává organizace z jiných zdrojů. <http://www.sbscr.cz>

Debatní liga – program zahájený v roce 1994 je určen studentům středních a vysokých škol a jeho cílem je naučit je kriticky uvažovat, rozvíjet logickou argumentaci, jasně, úsporně a přesvědčivě prezentovat své myšlenky a schopnost vést tolerantní dialog. Program byl zahájen ve školním roce 1995/6 a v roce 1999 přešel do nově založené *Asociace debatních klubů*, která je členem mezinárodní asociace IDEA. Finanční podpora programu ze strany nadace je v současné době velmi malá, většina finančních prostředků na program pochází z jiných zdrojů. <http://www.debating.net/ADK>

Program Child Abuse – k mezinárodnímu programu, který je zaměřen na multidisciplinární přístup k problematice týraných a zanedbávaných dětí *Regional Program in Child Abuse Prevention and Treatment* jsme se připojili v roce 1995. Program byl realizován ve

spolupráci s OSI New York a americkou organizací *Children's Mental Health Alliance*. Implementačním partnerem programu je občanské sdružení STŘEP – Středisko pomoci dětem a rodinám, které se stalo součástí mezinárodního týmu, viz. podrobněji v části Zdravotní programy. <http://www.mcssp.cz/strep>

Program podpory rozvoje dobrovolnictví – základem programu *PětP* byla preventivní, volnočasová a sociální práce s dětmi, kterou realizovali dobrovolníci. Program byl zahájen v roce 1996. Principy programu vycházely z amerického programu *Big Brother Big Sister*. Postupně se program rozšířil o podporu rozvoje dobrovolnictví a osamostatnil se. V současné době jsou dobrovolnické programy realizovány prostřednictvím obecně prospěšné organizace *Národní dobrovolnické centrum Hestia*, které realizuje nejrůznější typy programů, jejichž společným jmenovatelem je podpora dobrovolnictví: dobrovolníci v nemocnicích, regionální dobrovolnická centra, dobrovolnický program zaměřený na nezaměstnané absolventy středních škol a další. Národní dobrovolnické centrum je součástí mezinárodních dobrovolnických struktur, podílelo se na organizování Roku dobrovolnictví 2001, poskytuje vzdělání a supervizi dobrovolnických aktivit, publikuje. Program se postupně od svého osamostatnění značně rozrostl. Je stále podporován zčásti ze zdrojů Nadace OSF Praha, i když ostatní zdroje jsou postupně stále významnější. <http://hestia.cz>

I*EARN – program byl zahájen v roce 1996 ve spolupráci s OSI New York a stejnojmennou neziskovou organizací *International Education and Resource Network*. Hlavním cílem tohoto programu bylo podporovat rozvíjející se mezinárodní projekty žáků a studentů základních

a středních škol za vedení jejich pedagogů, a sice projekty, které využívají nové komunikační technologie, zejména možnosti Internetu. Program se v roce 1999 osamostatnil a v současné době funguje jako *občanské sdružení I*EARN*. Od samého zahájení se jednalo o program finančně nenáročný. Jeho podpora ze strany Nadace OSF Praha bude ukončena v roce 2002 a program bude dále využívat jiné finanční zdroje. <http://www.earn.cz>

Kritické myšlení – program byl zahájen v roce 1997 s cílem představit nové výukové metody podporující kooperativní učení, kritické čtení a psaní na základních a středních školách; obecně podporovat rozvíjení kritického myšlení. Program se v roce 1999 stal součástí občanského sdružení *Přátelé angažovaného učení*. V roce 2001 bylo založeno *Kritické myšlení, občanské sdružení*, které program realizuje. Jeho podpora ze strany Nadace OSF Praha je v současné době již poměrně nízká. <http://www.kritickemysleni.cz>

VLASTNÍ INICIATIVY NADACE OSF PRAHA V ČESKÉ REPUBLICĚ

Nadace OSF Praha během své desetileté existence podporovala řadu dalších programů, které byly zahájeny jako víceleté, avšak na rozdíl od předchozích programů, které byly realizovány na popud a ve spolupráci s OSI New York, případně s dalšími mezinárodními organizacemi, následující programy vznikly jako místní iniciativa. Některé z nich začínaly přímo v Nadaci OSF Praha a později se osamostatnily, další byly od počátku realizovány vybraným implementačním partnerem. Stejně jako v případě předchozích organizací, většinu z nich stále ve větším či menším rozsahu podporujeme, naše podpora má však jasně klesající tendenci a předpokládáme, že se jim postupně podaří se bez naší finanční pomoci obejít úplně.

PORYV – Projekt podpory vzdělávání, vznikl postupně z několika programů Nadace OSF Praha, které byly orientovány na podporu rozvoje různých vzdělávacích alternativ. Program se osamostatnil v roce 1999 a v roce 2001 vzniklo občanské sdružení stejného jména. Během posledních let se program angažoval především v souvislosti s přípravou vzdělávací reformy – participoval na přípravě Bílé knihy a veřejných diskuzích s tímto dokumentem spojených. Od roku 2002 se program orientuje především na spolupráci při

přípravě různých vzdělávacích programů, spolupracuje kupříkladu s organizací *Člověk v tísni, o. p. s.*, na vzdělávacím projektu *Varianty* atd. a jeho závislost na financování ze strany Nadace OSF Praha se postupně snižuje. <http://porv.osf.cz>

Akademické informační centrum vzniklo jako společný projekt Nadace OSF Praha a *Vzdělávací nadace Jana Husa* v roce 1994. Jeho náplní je shromažďování informací o podmínkách a možnostech studia v zahraničí, o stážích a mezinárodní akademické výměně. Centrum slouží zejména studentům, vysokoškolským absolventům a pedagogům, obecně pak všem, kdo se chtějí podílet na mezinárodní akademické spolupráci.

<http://www.ecn.cz/aic>

Komunikační město – program byl zahájen v roce 1995 ve spolupráci s *Mezinárodním institutem marketingu, komunikace a podnikání* v Brně <http://www.iimce.cz>, blíže je popsán v kapitole Veřejná správa. Nabízí prostřednictvím internetových stránek pomoc občanům při řešení jednotlivých konkrétních problémů, zejména při jednání s úřady a zastupiteli.

<http://www.komunikujici-mesto.cz>

Multikulturní centrum Praha (MKC) – program byl iniciován Nadací OSF Praha, avšak nikdy nebyl součástí nadace. Občanské sdružení, které program realizuje, vzniklo v roce 1999. *Multikulturní centrum Praha* chce inspirovat zájem a vůli po poznání odlišného, a přispívat tak ke znalosti, úctě a přijetí ostatních kultur v české společnosti. Usiluje o celistvější pohled na teritoriální, ekonomický a politický, intelektuální a religiózní vývoj i současnost

evropských a neevropských kultur. Informuje o řešení mezinárodního soužití v jiných částech světa a zároveň hledá otázky a odpovědi, související se situací různých sociokulturních skupin na území České republiky. MKC pořádá kurzy, tvůrčí dílny a jiné typy vzdělávacích aktivit pro školy a další vzdělávací instituce, slouží jako informační centrum, má vlastní publikační aktivity a spolupracuje s dalšími organizacemi v ČR i v zahraničí. Nadace OSF Praha stále MKC podporuje, protože realizuje jednu z jejích priorit a sice výchovu k multikulturnímu vnímání a chápání světa. Vzhledem k tomu, že MKC úspěšně oslovuje další donory s žádostmi o podporu svých projektů, podíl na financování jeho činnosti z naší strany postupně klesá.

<http://www.mkc.cz>

Aperio – společnost pro zdravé rodičovství převzalo z Nadace OSF Praha program *Zdravé rodičovství*, který byl zahájen jako součást ženských programů v roce 1999 a počátkem roku 2001 byl předán nově vzniklému občanskému sdružení *Aperio*, jehož cílem je program realizovat. Podrobněji je program představen v kapitole týkající se ženských programů Nadace OSF Praha. Stejně jako v případě ostatních podobných programů se podpora Nadace OSF Praha postupně snižuje v návaznosti na to, jak naopak program získává prostředky z jiných zdrojů. <http://www.aperio.cz>

Škola pro všechny – program byl zahájen jako tříletý v roce 2000 a jeho implementací bylo pověřeno občanské sdružení AISIS. Cílem programu je podpora dětí ze znevýhodněného sociokulturního prostředí tím, že se pro ně v základní škole vytvoří vhodné multikulturní a tolerantní prostředí. Program je zaměřen na přeměnu školy jako celku, nikoli pouze

jednotlivých tříd a zahrnuje celou řadu aktivit, mezi něž patří vzdělávání učitelů, spolupráce s rodiči, nejrůznější tematicky zaměřené školní i mimoškolní aktivity dětí apod. Program je realizován jako pilotní v několika školách s tím, že bude po svém skončení vyhodnocen a jeho výsledky budou předány Ministerstvu školství k využití v dalších školách.

<http://www.aisis.cz>

Projekt na podporu rozvoje romských neziskových organizací byl zahájen v roce 2002 a implementován jako komunitní projekt občanského sdružení Step by Step. Cílem projektu je poskytnout vybrané skupině sedmi romských neziskových organizací rozsáhlou asistenci, jejímž pilířem bude celoroční vzdělávací program, dále asistenci při vytváření partnerství s ostatními neziskovými organizacemi, veřejnou správou a dalšími organizacemi na lokální úrovni. Na závěr programu bude také organizacím poskytnut grant na realizování komunitně orientovaného projektu. Jedná se o tříletý pilotní projekt, který je plně financován Nadací OSF Praha. <http://www.sbscr.cz>

Projekt terénní práce je realizován obecně prospěšnou společností Člověk v tísni v rámci romského programu Nadace OSF Praha a to ve 23 lokalitách ČR ohrožených sociální exkluzí. Žijí zde rodiny s nejnižšími příjmy, většinou Romové, kteří mají velmi ztížený přístup k institucionální pomoci, státní i nestátní. Cílem projektu je poskytnout těmto společnostem pomáhajícího pracovníka: poradce, průvodce, mediátora, organizátora, komunitního plánovače, autoritu a motivovat rodiny k tomu, aby se udržely na „normální“ hladině fungování. Dále terénní pracovníci zprostředkovávají klientům služby a aktivity, které jsou lokálně

dostupné, ale poskytovatelé o klientech nevědí nebo klienti nevědí o službě, a konečně iniciovat v lokalitě strukturální změny. V nejobecnějších pojmech je úkolem terénního pracovníka podporovat u klientů schopnost řídit si svůj život samostatně a vyhnout se propadům, kterými život ve znevýhodňujícím prostředí hrozí.

http://www.clovekvtsni.cz/romske_projekty/komunity.htm

VYBRANÉ ČESKÉ PARTNERSKÉ ORGANIZACE PŘEVZALY PROGRAMY NADACE OSF PRAHA

Vzdělávací nadace Jana Husa převzala administraci programu podpory vysokoškolského vzdělávání *Higher Education Support Program HESP*. Jedná se o grantový program, v rámci něhož jsou poskytovány formou veřejné soutěže nadační příspěvky na projekty z oblasti vysokoškolského vzdělávání. <http://www.vnih.sk>

Výbor dobré vůle – nadace Olgy Havlové administruje formou partnerské spolupráce program Salzburg Cornell Seminar. Jedná se o postgraduální semináře, které pořádá OSI New York a rakouská nadace *American – Austrian Foundation* pod záštitou *Cornell University Salzburg* pro lékaře – specialisty z různých oborů medicíny. Zájemci o seminář jsou vybíráni konkurzem. Program je k dispozici od roku 1994 a v roce 2000 byl předán Výboru dobré vůle. <http://www.vdv.cz>

B**ZPĚT DO HISTORIE
—
PROGRAM EAST EAST**

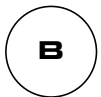
Nadace OSF Praha byla založena v roce 1992 jako kancelář, která měla především za úkol koordinovat českou účast na mezinárodních projektech a spolupráci mezi postkomunistickými zeměmi v rámci programu East East.

East East – myšlenka podpořit spolupráci mezi zeměmi střední a východní Evropy se zrodila již v roce 1991, kdy se George Soros sešel se svými přáteli na území bývalé Jugoslávie a hovořili spolu o budoucnosti tohoto regionu. Krátce poté vznikl ve všech tehdy založených Sorosových nadacích, v regionu střední a východní Evropy a později střední Asie, mezinárodní program East East, který je zaměřen na podporu vzájemné spolupráce a konstruktivního dialogu s cílem pomoci vytvořit v těchto zemích pluralitní a otevřenou společnost.

V České republice je v rámci programu East East ročně podpořeno 20–30 projektů s mezinárodní účastí a zároveň je každým rokem více než stovce účastníků z České republiky uhrazena účast na konferencích a jiných pracovních setkáních v zemích střední a východní Evropy. Projekty East East programu jsou nejrůznějšího zaměření. Témata jednotlivých projektů vždy přesahují svým významem zemi, která je iniciuje a nabízí – v souladu s myšlenkou, která stála u zrodu programu – výměnu názorů a zkušeností, kterými se může obohatit region nebo alespoň jeho část. V průběhu desetileté existence programu se jeho orientace proměňovala a přizpůsobovala aktuálním potřebám jak místním, tak i regionálním. Některé projekty v ČR probíhají na žádost sousedních zemí, které často projevují zájem o naše zkušenosti například v oblasti privatizace, transformace průmyslu, zemědělství, legislativy, školství či zdravotnictví, ale i v oblastech dalších. V posledních

letech dosahuje výše vynaložených finančních prostředků z rozpočtu programu East East v České republice celkem 4 milionů korun ročně. V roce 1995 pak vznikl samostatný program pro mezinárodní výměnu v oblasti umění a kultury Cultural Link, který získal samostatný rozpočet.

Program East East je ve všech zemích, kde má své zastoupení, velmi populární a díky dobré spolupráci mezi partnerskými Sorosovými nadacemi napomáhá udržovat kontakty a podporuje výměnu zkušeností mezi nevládními a neziskovými organizacemi v tomto regionu. Nadace OSF Praha od roku 1993 podpořila v ČR 196 projektů, na většinu se podílela organizačně a na velké části pak na žádost partnerů i koncepčně. Díky Nadaci OSF Praha se uskutečnila česká účast na 340 projektech v zahraničí. Většina podpořených projektů měla především iniciační roli pro navázání další spolupráce v konkrétních oblastech. V České republice bylo na program v letech 1993–2002 vynaloženo 31 milionů korun. Program East East ve spolupráci s dvaatřiceti kanceláři v zemích sítě Sorosových nadací podpořil během svého trvání celkem 2 151 projektů.

C

INVESTICE DO VZDĚLÁNÍ A MLADÝCH LIDÍ

Vedle vybudování sítě nadací bylo jedním z hlavních projektů George Sorose založit ve střední Evropě univerzitu, která by v rámci postgraduálního studia svedla studenty z různých zemí; zejména pak ze střední a východní Evropy a umožnila jim kontakt s euroamerickým akademickým světem. V akademickém roce 1991/92 otevřel George Soros v Praze Středoevropskou univerzitu, která se později odstěhovala do Budapešti a Varšavy.

Central European University (CEU) Budapešť, Varšava – nabízí možnost postgraduálního studia (MA a PhD) v následujících oborech: ekonomie, věda o životním prostředí, historie, mezinárodní vztahy a evropská studia, právo, dějiny středověku, politické vědy, filosofie, studia o společenském rodu (Gender Studies), studia nacionalismu, aplikovaná matematika a v oboru sociologie.

Studenti ze zemí střední a východní Evropy mají plně, či částečně hrazeno školné a pobírají měsíční stipendium. Školné pro jednoho studenta za rok činí 11 200 USD a stipendium cca 200 USD měsíčně. Tyto náklady jsou hrazeny přímo z finančních zdrojů Central European University. Nadace OSF Praha zprostředkovává nabídku studijních programů v ČR a podílí se na koordinaci přijímacího řízení. Každým rokem je na základě výběrového řízení k postgraduálnímu studiu přijato cca 20–25 studentů z České republiky. Central European University absolvovalo doposud 225 studentů z ČR, mnozí z nich pak pokračovali ve studiu na prestižních západních univerzitách a dnes pracují ve významných vládních i nevládních organizacích a podílejí se na mezinárodních projektech.

Central European University nabízí prostřednictvím Nadace OSF Praha v ČR další své programy:

CEU Summer University/Mezinárodní letní univerzita je určena především mladším vysokoškolským učitelům, ale i dalším odborníkům, kteří pracují v oblasti vzdělávání. Organizátorem programu je Central European University v Budapešti a každoročně nabízí sérii intenzivních dvou až třítýdenních letních kurzů ve společensko-vědních oborech. Poprvé byl tento program vyhlášen v roce 1997 a každým rokem se zvyšuje počet českých účastníků, kteří uspěli ve výběrovém řízení a letní univerzitu absolvovali. V posledních letech je to průměrně 15 účastníků z ČR ročně, kterým je hrazen účastnický poplatek včetně pobytových nákladů přímo z rozpočtu Středoevropské univerzity. Nadace OSF Praha, která zprostředkovává nabídku programu, se podílí na jeho organizaci a přijatým účastníkům hradí cestovní náklady.

CEU Curriculum Resource Center Program je určen akademickým pracovníkům a v průběhu školního roku nabízí cyklus týdenních seminářů v oboru humanitních a společenských věd na Středoevropské univerzitě v Budapešti a ve Varšavě. Univerzitní učitelé, kteří mají zájem pracovat na zkvalitnění svých učebních osnov či na inovaci přednášek, kurzů a dalších akademických aktivit, mají po dobu svého pobytu na CEU přístup do knihovny či archivu a dále pak mají možnost odborných konzultací s kolegy, odborníky z partnerských oddělení této mezinárodní univerzity. Program byl zahájen v roce 1997 a každým rokem tento kurz absolvují 2–3 vybraní zájemci z ČR, kterým jsou hrazeny veškeré náklady spojené s pobytem včetně účastnického poplatku.

Mezi prvními veřejně vyhlášenými programy Nadace OSF Praha v České republice byly v roce 1994 cestovní granty, později pak program východoevropských stipendií. Zároveň měla nadace možnost nabízet stipendijní místa na různých západoevropských a amerických univerzitách i na prestižních středních školách.

Cestovní granty a doplňková stipendia – na základě konkurzu bylo možno získat finanční příspěvek po první tři roky trvání programu na pokrytí cestovních nákladů nebo životních nákladů ke studiu v zahraničí či příspěvek na účast na mezinárodních konferencích, seminářích apod., poté program reflektoval potřebu podporovat především dlouhodobé studijní pobyty a byl modifikován na Doplňková stipendia, která byla poskytována pro studium v západní Evropě a mimo Evropu.

Tento program byl určen výhradně pro studenty posledních ročníků vysokých škol a postgraduální studenty, kterým umožňoval získat příspěvek na pokrytí životních nákladů během studia, nebo příspěvek na pokrytí cestovních nákladů. Cílem programu bylo umožnit talentovaným studentům rozšířit vědomosti ve svém oboru.

Do roku 1999 byla během pěti let programu vynaložena částka vyšší než 5,2 milionu korun, kterou nadace přispěla více než dvěma stům studentům rozličných oborů od uměleckých směrů (pobyt na *Art Institute San Francisco*, *Facultad de Bellas Artes Cuenca*, *Winchester School of Art*, *Terrapin Puppet Theater Hobart*) přes filosofické směry (studium na *Kansas State University*, *Florida State University*, *University of Texas*, *George Washington University*, *University of Manchester*, *Simon Fraser University*), právo (*Harvard Law School*

Cambridge), medicínu (*International Clinic Minatoku Tokyo, Mayo Clinic Rochester*) až po přírodní a technické vědy (*School of Molecular and Medical Biosciences Cardiff, State University of New York, University Leicester, Institute of Technology Lyngby, Universités des Sciences et Technologies de Lille*). Kromě tradičních studijních pobytů byli podpořeni účastníci mezinárodních projektů jako *Ghana Village Project, Development Aid People to People, San Francisco Project* a účasti na stážích na odborných pracovištích jako např. *laboratoř molekulární genetiky v Alabamě, Laboratory of Paleobotany and Palynology v Utrechtu, na kardiologickém oddělení University of Alabama, na pracovišti pro výzkum rakoviny The Paterson Institute* a mnoha jiných.

Východoevropská stipendia udělovala Nadace OSF Praha v letech 1996–1999 vysokoškolským studentům, kteří v rámci svého studia a oboru měli zájem, důvod a doporučení navštívit některou zahraniční univerzitu, či jinou vzdělávací instituci v zemích střední a východní Evropy, např. archivy, knihovny, místní akademie věd. Stipendia se udělovala i na projekty spojené s terénními výzkumy a to po dobu maximálně jednoho semestru. Podpora byla poskytována českým studentům v zahraničí, ale také na výměnné pobyty skupin českých a východoevropských studentů. Během čtyř let nadace podpořila 99 jednotlivců a 15 skupin studentů v celkových nákladech 2,3 milionu korun. Schéma programu od nás v roce 2000 převzal Open Society Institute v Budapešti a pod názvem *Soros Supplementary Grants Program* jej nabízí pro všechny země sítě Sorosových nadací ve střední a východní Evropě a střední Asii.

Soros Supplementary Grants Program je vyhlašován od roku 2000 *Open Society Institute Budapest* ve všech zemích bývalého komunistického bloku a v ČR nahradil *Program východoevropských stipendií*. Vybraným studentům poskytuje finanční prostředky určené na pokrytí nákladů spojených s ročním studijním pobytem v zahraničí. Nadace OSF Praha zprostředkovává nabídku programu a je kontaktním místem pro české i zahraniční vysokoškolské studenty humanitních oborů a studenty vysokých škol uměleckých, kteří v rámci svého studia/oboru, mají zájem absolvovat jeden akademický rok na zahraniční univerzitě v některé z východoevropských zemí.

O studium se mimo jiné mohou ucházet například studenti romské a jiné minoritní národnosti, uprchlíci a také studenti, kteří se ucházejí v některé z těchto zemí o politický azyl. Od roku 2000 získalo grant celkem 11 studentů z České republiky na studium v zahraničí a celkem 157 studentů z východoevropských zemí získalo grant na studium na některé z českých univerzit. Výše grantu pro jednoho studenta se pohybuje od 1 000 do 5 000 USD na školní rok.

Oxford Colleges Hospitality Scheme/Cambridge Colleges Hospitality Scheme – program krátkodobých studijních pobytů pro vysokoškolské pedagogy a vědecké pracovníky výzkumných ústavů v knihovnách univerzit v Oxfordu a v Cambridgi, pro které Nadace OSF Praha zprostředkovala nabídku programu a podílela se na jeho organizaci; stipendia byla poskytována *OSI Budapest* a na základě konkurzu bylo v letech 1994–2000 vybráno 35 stipendistů pro *Oxford University* a 23 stipendistů pro *Cambridge University*.

OSI/Foreign and Commonwealth Office Chevening Scholarship – umožňoval dvousemestrální studijní pobyty na univerzitě v Oxfordu pro postgraduální studenty všech oborů či pobyt na univerzitě v Yorku v oboru politologie. Nadace OSF Praha zprostředkovala nabídku programu v ČR a podílela se na jeho organizaci; stipendia poskytovala *OSI Budapest* a *Foreign and Commonwealth Office*. V letech 1994–2000 bylo na základě konkurzu vybráno 27 stipendistů.

Undergraduate Exchange Program/Virtual University – roční studijní pobyt na amerických univerzitách pro studenty 2. ročníků vysokých škol vybraných humanitních a společenských oborů. Nadace OSF Praha zprostředkovala nabídku programu a podílela se na jeho organizaci; finanční podporu poskytl *OSI New York* a participující univerzity. Na základě konkurzu bylo v letech 1995–2000 vybráno 26 studentů.

S odstupem času se ukazuje, že hlavní cíl stipendijních programů – umožnit talentovaným studentům rozšířit vědomosti ve svém oboru – byl naplněn a většina mladých absolventů dnes, díky získané možnosti vystudovat, zastává významné funkce v českých i mezinárodních organizacích. Nadace OSF Praha však nebyla zaměřena pouze na vysokoškolské vzdělání a po celou dobu své existence nabízela rovněž programy pro studenty středních škol, dále v České republice zcela ojedinělý program stipendií pro uprchlíky a v neposlední řadě sérii specifických stipendijních programů na podporu vzdělání různě znevýhodněných spoluobčanů.

Stipendia pro studenty z bývalé Jugoslávie byla Nadací OSF Praha udělována v letech 1994 a 1995 a to studentům, kteří byli v důsledku válečného konfliktu nuceni opustit svoji zemi. Během konkurzu se o podporu přihlásilo 225 studentů, z nichž 118 získalo stipendia pro studia na českých vysokých školách a to v celkové výši 4,7 milionu korun. V dalších letech byla podpora studentům z bývalé Jugoslávie poskytována prostřednictvím *OSI Budapest*.

Stipendia pro uprchlíky byla poprvé nabízena v roce 1996 a to pro osoby, kterým bylo v České republice přiznáno postavení uprchlíka nebo udělen azyl (resp. byla přiznána jiná forma azylu). Cílem programu je usnadnit integraci těchto osob do české společnosti a jejich zapojení do běžného života tím, že jim bude ulehčen přístup ke vzdělání. Stipendia je možné získat na středoškolské, vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání (včetně jazykových a kratších rekvalifikačních kurzů) a to formou příspěvku na úhradu nákladů spojených se studiem, jako např. školné, ubytování, strava, učebnice a učební pomůcky apod. V roce 1996 bylo uděleno devět stipendií. V dalších letech přibývalo uchazečů o stipendium a to i v souvislosti s celkovým rapidním nárůstem počtu uprchlíků žádajících o udělení azylu v ČR, takže v roce 2001 bylo přiděleno již 75 stipendií uprchlíkům–studentům pocházejícím z nejrůznějších zemí světa. V průběhu existence programu byla navázána spolupráce s dalšími organizacemi zabývajícími se problematikou uprchlíků, jako např. Poradna pro uprchlíky Českého helsinského výboru, Poradna pro integraci, Organizace pro pomoc uprchlíkům aj. V letech 1996–2002 bylo uděleno 276 stipendií v celkové výši 4,9 milionu korun.

Stipendijní pobyty pro studenty středních škol v USA a Anglii – první konkurz byl vyhlášen v roce 1994 a sice na získání stipendia ke studiu v USA, v roce 1996 byla tato nabídka rozšířena o možnost studia ve Velké Británii. Během následujících let prošlo konkurzy téměř 2 500 studentů. Ti, kteří úspěšně absolvují jazykové testy jsou zváni na osobní pohovory se zástupci zahraničních škol. Prvních pět let byly veškeré náklady spojené s pobytem: školné, životní náklady, pojištění, cestovné a kapesné hrazeny Nadací OSF Praha.

Program nabízel jednak roční studijní pobyty v rámci programu *American Secondary Schools for International Students and Teachers (ASSIST)* a to na prestižních soukromých školách internátního nebo denního typu. Klade na studenty velmi vysoké nároky. Dalším typem ročního programu byla nabídka *ROTARY*, při které lokální *ROTARY* kluby zprostředkovaly umístění studentů na veřejných středních školách. Semestrální pobyty zajišťovala organizace *The Centre for Cultural Interchange (CCI)*. Program dále nabízel účast na letních školách, studenti navštěvovali kurzy se širokou škálou tradičních a netradičních předmětů z nejrůznějších oblastí zejména společenských, politických, přírodních a jiných věd. Pobyty zprostředkované *Headmasters Conferece (HMC)* zajišťovaly roční studijní pobyt na soukromých středních školách ve Velké Británii.

Od roku 2000 je program realizován v přímém partnerství s organizací *ASSIST* a *HMC* a nabízí výhradně roční studijní pobyty v USA a Velké Británii. Hlavní roli ve financování programu hrají výše uvedení partneři, kteří vybraným studentům zajišťují stipendium na úhradu školného. Na kapesné, pojištění a cestovní náklady a výdaje se zajištěním pobytu přispívají kromě Nadace OSF Praha i rodiče studenta, a to částkou 80 000 korun.

Díky ročnímu pobytu v zahraničí získala většina studentů později možnost studovat prestižní obory nejen na českých vysokých školách, ale i na zahraničních univerzitách. Ačkoliv se na první pohled zdá, že absolvování studijního roku v zahraničí je zejména osobní přínos pro každého jednotlivce, již teď je zřejmé, že studenti v budoucnu uplatní svoje získané vědomosti nejen ve svůj prospěch, ale i ve prospěch celé společnosti.

Program TESOL – *Teaching of English to Speakers of Other Languages* – výuka angličtiny pro ty, kdo hovoří jinými jazyky, později program **SPELT** – *Soros Professional English Language Teaching Program*, byl původně koordinovaný nadací Charty 77 a jeho cílem bylo zprostředkovat našim středním školám profesionální učitele angličtiny, kteří přicházeli ze Spojených států a Kanady učit minimálně na dobu jednoho roku. Z programu byla vyloučena pražská a brněnská gymnázia a během let 1993–1998 přijelo do ČR 43 učitelů, z nich část zůstala v Čechách učit i další školní rok. Později se program rozšířil i pro vysoké školy.

Managerské programy nabízela nadace od roku 1993 a jejich smyslem bylo umožnit začínajícím nadaným managerům stážový pobyt v odpovídající instituci. Vedle programu realizovaného ve spolupráci s *USAID Professional Training Fellowship/Council of International Programs*, který umožňoval českým pracovníkům v oborech sociální péče, veřejné správy, managementu zdravotnictví a sociální péče tříměsíční pobyt v USA, nabízela nadace program pro studenty a čerstvé absolventy vysokých škol *Management Training*

Program a Manager Shadowing Scheme, kteří tak dostali příležitost sledovat práci špičkových managerů v českých firmách, respektive pobočkách zahraničních firem. Nadace rovněž spolupracovala s britskými organizacemi *Enterprise Europe* a *The Prince of Wales Bussines Leaders Forum* a zprostředkovávala měsíční stáže do Velké Británie a Japonska a to v různých oborech, které se každoročně obměňovaly, jako např. chemická analýza, ekonomické poradenství, elektronika, vlasová kosmetika, tiskařský průmysl, výroba papíru, vydávání časopisů, rozhlasový management aj.

Parlamentní stáže jsou nabízeny vybraným studentům českých univerzit prostřednictvím Centra pro demokracii a svobodné podnikání za podpory Nadace OSF Praha od roku 1999 a to do obou komor českého parlamentu. Studenti spolupracují s Výborem pro evropskou integraci, který je zaměřen na agendu právní harmonizace, poskytují poslancům či senátorům asistenci, zpracovávají výzkumy. Zároveň mají možnost spolupracovat s politiky a přihlížet rozhodovacím procesům v českých legislativních orgánech.

Roční výnosy z příspěvku Nadačního investičního fondu (NIF), který Nadace OSF Praha získala pro oblast vzdělání do svého nadačního jmění v roce 1999 jsou trvalým finančním zdrojem nadace pro podporu vzdělávání v dalších letech.

NIF – podpora neziskových organizací v oblasti vzdělávání – v roce 2001 a 2002 rozdělovala Nadace OSF Praha výnosy z NIF. Finanční prostředky, které nadace získala od státu na základě výběrového řízení ve výši 26 186 000 korun byly uloženy do nadačního jmění a byly za ně nakoupeny cenné papíry Balancovaného fondu nadací ŽB Trustu. Výnosy za roky 1999 a 2000 ve výši 4 % představovaly částku 1 150 113,76 korun a 20 % z této částky tj. 230 000 korun bylo použito na zvýšení nadačního jmění a sice na nákup cenných papírů Balancovaného fondu nadací ŽB Trustu. V roce 2001 byla podpora udělena 5 projektům neziskových organizací, které se dlouhodobě věnují systémovým řešením problematiky vzdělávání, stejně tak i v roce 2002 bylo podpořeno 5 projektů v celkové výši 1 050 000 korun a 20 % výnosů bylo opět použito na navýšení základního jmění nadace.

D

**PODPORA VZDĚLÁNÍ MENŠIN
A ZNEVÝHODNĚNÝCH**

Stipendia pro nadané romské studenty a učně – v roce 1994 Nadace OSF Praha představila v ČR zcela nový grantový program, který nabídl možnost získání stipendia nadaným romským studentům a učňům o finanční příspěvek na náklady spojené se studiem se mohli ucházet jednak studenti středních, vyšších odborných a vysokých škol, a dále učni všech oborů. Cílem programu bylo motivovat romské studenty a učně, aby neukončovali předčasně studium a dosahovali nejvyššího možného vzdělání.

Součástí programu byla též systematická podpora studentů romské třídy, kteří v roce 2002 absolvovali pětileté dálkové studium na *Evangelické akademii* v Praze v oboru „Sociální činnost v prostředí etnických minorit“. Absolventi tohoto oboru mají dnes odborné předpoklady k vykonávání činnosti např. romského poradce nebo romského asistenta a mnozí tuto činnost již vykonávají.

V roce 2000 zahájila *Rada vlády pro záležitosti romské komunity* rozdělování finančních příspěvků romským učňům a studentům středních škol prostřednictvím školských úřadů a jednotlivých škol. Finance jsou vyděleny ze státního rozpočtu v rámci programu romské integrace, což byl důvod proč Nadace OSF Praha v roce 2001 podporu vzdělávání romských středoškoláků a učňů ukončila. V roce 2002 byla ponechána pouze nabídka stipendií pro romské studenty vysokých, popř. vyšších odborných škol.

Zatímco v roce 1994 byli podpořeni dva studenti střední školy, v dalších letech rapidně přibývalo uchazečů, a proto v roce 1999 bylo uděleno již rekordních 144 stipendií. Celkem bylo během let 1994–2002 uděleno kolem 900 stipendií celkovou částkou 7,7 milionu korun.

Letní škola angličtiny pro nadané romské studenty – od roku 1999 mají vybraní romští studenti možnost získat podporu, která jim umožňuje účast na Mezinárodní letní jazykové škole pořádané *Západočeskou univerzitou v Plzni*. Studenti jsou vybíráni konkurzem a předpokladem je alespoň základní znalost anglického jazyka, dobré studijní výsledky a motivace k dalšímu jazykovému vzdělávání.

V letech 2000 a 2001 byl navíc v rámci Letní školy uspořádán dětský jazykový kurz (formou integrované výuky), jehož se účastnily děti z romského komunitního centra Plzeň Viniče a neromské děti z Plzně a okolí. Celkové náklady na program za období 1999–2002 jsou 700 tisíc korun.

Stipendia George Sorose pro nadané romské studenty – jsou určena pro studenty středních a vysokých škol v řádném denním studiu ve věku alespoň 17 let a umožňují vybraným romským studentům účast na velmi kvalitní letní jazykové škole v zahraničí. Studenti, kteří se ucházejí o podporu, prokazují výborné akademické výsledky, slušnou znalost vybraného světového jazyka (angličtina, němčina, francouzština, španělština) a zájem o problematiku romské komunity v ČR.

Smyslem programu je umožnit nadaným studentům výrazné zlepšení již získaných jazykových znalostí, studovat jazyk přímo v dané zemi a rozšířit si tak možnost pozdějšího přijetí ke studiu v zahraničí. Toto stipendium není určeno pro začátečníky, ale pro pokročilé studenty a je skutečně prestižní. Během let 1999–2002 byla podpořena studia 11 romských studentů v USA, Velké Británii, Německu, Španělsku a Mexiku celkovou částkou 1,3 milionu korun.

Mentoring dětí z kulturně a sociálně znevýhodněného prostředí – v roce 2001 zahájila Nadace OSF Praha program zaměřený na žáky druhého stupně základních škol, kteří pocházejí z kulturně a sociálně znevýhodněného prostředí, se zvláštním zaměřením na romské žáky. Cílem programu je pomoci překonat problémy vyskytující se mezi sledovanými žáky v kritické fázi jejich výchovy. Mentorem by měly být mladé osoby, nejlépe studenti středních nebo vysokých škol, kteří žákům poskytují doučování a systematicky je připravují k výuce. Mentor by měl mít na žáka motivační a inspirační vliv směřující ke změně hodnot a postojů ke vzdělání, aby tak získal předpoklady k dosažení co nejvyššího vzdělání.

V rámci programu byly podpořeny dva projekty zabývající se možnostmi dlouhodobé individuální podpory vzdělávání dětí z kulturně a sociálně znevýhodněného prostředí. Projekty jsou realizované na bázi individuálního doučování vysokoškolskými studenty (mentory) ve spolupráci se Západočeskou univerzitou v Plzni, která mentoring akreditovala jako povinně volitelný předmět a Ostravskou univerzitou, která do své výuky zařadila mentoring jako povinnou praxi.

Partnerství s King Baudouin Foundation

Program zaměřený na zlepšování mezietských vztahů byl vyhlášen jako společná iniciativa Nadace Open Society Fund a belgické *King Baudouin Foundation*. Program byl určen především pro nevládní organizace realizující projekty v oblasti vzdělávání, kultury, médií a občanské společnosti s cílem podpořit projekty, které upevňují spolupráci a zlepšují komunikaci mezi alespoň dvěma etnickými skupinami menšin; nebo menšinou a většinou.

Organizace, které získaly grant, měly možnost se zúčastnit dvou regionálních setkání s kolegy ze zahraničí, kde proběhlo školení, výměna zkušeností včetně možnosti navázat spolupráci se zahraničními organizacemi. V letech 1997–1998 bylo v ČR podpořeno celkem 10 projektů celkovou částkou 5,9 milionu korun. Do programu byly zapojeny následující země: Albánie, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Estonsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Makedonie, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Ukrajina, Jugoslávie.

„Street Children/Children in the Street“ – Děti ulice byl dalším dvouletým společným programem belgické nadace *King Baudouin Foundation* a Sorosových nadací v deseti zemích střední a východní Evropy. Cílem programu bylo podpořit pracovníky nestátních organizací zabývajících se problematikou dětí ulice, umožnit těmto pracovníkům kvalitní spolupráci a vytvořit prostor pro porozumění a společenské vědomí o tomto problému. V rámci grantové části, která podpořila činnost organizací mj. Prevcentrum Ulita Blansko, Oblastní charita Blansko, Caduceus Olomouc, Klub hurá kamarád Pardubice, občanské sdružení Street Plzeň, Rozkoš bez rizika Praha, Via Commoda Rychnov nad Kněžnou a Cheiron T, o. p. s, Tábor, vzniklo informační centrum, poskytující zázemí pro organizace pracující s dětmi na ulicích, shromažďující literaturu, periodika, články, výroční zprávy, diplomové práce, sestavující a nabízející adresář organizací pracujících s dětmi ulice, podporující komunikaci, výměnu informací a publikující vlastní materiály.

Dalším komponentem programu byl vznik systému školení a tréninků pro pracovníky zabývajících se problematikou „dětí ulice“. Vzdělávání proběhlo pod odbornou garancí České asociace streetworku, která jej dále rozvíjí. Jednalo se o obsahově kontinuální kurzy pro te-

renní pracovníky. Připravena byla série tréninků pro začínající streetworkery a supervize pro streetworkery, kteří již alespoň rok pracují v této oblasti. Během let 1997 a 1998 bylo v rámci programu Děti ulice vynaloženo v ČR více než 2,1 milionů korun

Child Abuse Program – Násilí na dětech – celým názvem *Regional Program in Child Abuse Prevention and Treatment* je zaměřen na multidisciplinární přístup k problematice týraných a zanedbávaných dětí. Komplexní přístup k dítěti v této složité situaci nevylučuje účast žádného z odborníků (psycholog, psychiatr, dětský lékař, sociální pracovník, sociální pedagog, právník, zástupce policie a soudu), který by se mohl podílet na zlepšení, případně řešení problému násilí nebo zanedbávání v rodině. Multidisciplinární spolupráce zvyšuje pravděpodobnost, že bude – po zvážení všech dostupných možností a řešení – rozhodnuto v zájmu dítěte, a to co nejrychleji. Občanské sdružení STŘEP (Středisko pomoci dětem a rodinám) bylo vybráno jako implementující partner programu, který Nadace OSF Praha realizuje v rámci mezinárodního programu Sorosových nadací. STŘEP je součástí mezinárodního týmu, který projekt implementuje. Činnost sdružení je zaměřena také na vzdělávací aktivity. Sdružení se účastní soudních řízení v pozici kolizního opatrovníka. Během let 1995 až 2001 bylo na granty, účast na vzdělávacích aktivitách a mezinárodní spolupráci vyčerpáno 5,7 milionu korun.

Vedle stipendijních programů určených výhradně na podporu vzdělání Romů, nabízela Nadace OSF Praha již od roku 1994 programy na podporu iniciativ, které napomáhají rozvoji romské národnosti menšiny a které přispívají k lepšímu pochopení této menšiny ze strany majoritní společnosti. Program se během let vždy snažil odpovídajícím způsobem reagovat na aktuální situaci Romů v České republice.

Program na podporu romské menšiny podporuje iniciativy organizací i jednotlivců, které směřují k rozvoji romské minority zejména v oblastech výchovy, vzdělávání, kultury, jazyka a lidských práv. Primárním cílem programu je přispět k vytváření multikulturní občanské společnosti bez vzájemných předsudků, a to jak na místní, tak na celostátní úrovni. Během let 1994–2002 bylo v rámci programu podpořeno 468 projektů částkou necelých 40 milionů korun. Podporovány jsou projekty zaměřené na zakládání a činnost lokálních komunitních center poskytujících komplexní a systematickou komunitní asistenci ve spolupráci s místními úřady a organizacemi, ale i projekty cílené na vzdělávání jejich pracovníků, sociálních pracovníků a poradců. Za grantové podpory nadace se rozvíjí síť romských regionálních informačních a poradenských center a na různých místech Čech, Moravy a Slezska realizují svoji činnost občanská sdružení zaměřující se především na práci s romskými dětmi a mládeží.

Vzdělávání romských poradců – v roce 1997 Nadace OSF Praha připravila experimentální projekt stupňovitého vzdělávání romských sociálních asistentů a poradců, kdy ve spolupráci s *Evangelickou akademií, Katedrou sociální práce Filozofické fakulty Univerzity*

Karlovy, Centrem pro vyjednávání a řešení konfliktů FACIE a Fondem porozumění a naděje Rokycany vznikl plán alternativního vzdělávání dospělých Romů. Model pětiletého tříступňového dálkového studia umožňuje studentům odborně se připravit na činnost v prostředí etnických minorit a svojí prací a znalostmi tak přispět k celkovému zlepšení situace romské komunity a tím i k řešení problému multikulturního soužití.

Romská střední škola sociální v Kolíně vznikla z iniciativy JUDr. Emila Ščuky a jeho spolupracovníků v *Nadaci Dr. Rajko Djuriče*, později transformované na občanské sdružení, které je zaměřené na odstraňování kulturní a vzdělanostní nerovnosti občanů romské menšiny. V září roku 1998 byla v ČR otevřena první soukromá romská škola schválená *Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy*, která v jednom školním roce nabízí studium 50 romským studentům, včetně internátního ubytování. *Open Society Institute New York* poskytl prostřednictvím Nadace OSF Praha mimořádný grant na financování prvního roku provozu školy a nákup budovy školy. V letošním roce složili maturitní zkoušky první absolventi této školy, kteří budou pracovat v sociální oblasti.

Pomoc při odškodnění romského holocaustu – projekt realizovaný za finanční podpory Nadace OSF Praha *obecně prospěšnou společností Člověk v tísni* v první polovině roku 2002. Cílem projektu bylo pomoci Romům, kteří se stali během druhé světové války oběťmi nacistické perzekuce, získat odškodnění.

E

PODPORA VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Salzburg Cornell Seminar – semináře jsou realizovány ve spolupráci s *Open Society Institute New York* a rakouskou nadací *American Austrian Foundation*, která se ve spolupráci s americkými univerzitami a odbornými pracovišti zaměřuje na postgraduální vzdělávání lékařů a dalších pracovníků ve zdravotnictví. Jedná se vždy o týdenní semináře v rakouském Salcburku ve vypsání oborech v rámci postgraduálního vzdělávání lékařů. Na tyto semináře navazoval tzv. *Salzburg Cornell Medical Intership Program*, který asi 20 vybraným českým zájemcům umožnil stáže na špičkových rakouských medicínských pracovištích. V letech 1994–2001 se seminářů zúčastnilo celkem 161 lékařů z České republiky. Od počátku roku 2001 se naším partnerem pro vedení tohoto programu v ČR stal *Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové*.

Health Care Initiative – Nové přístupy ve zdravotnictví – cílem programu byla podpora inovativních přístupů ke zdravotní péči ve specifikovaných oblastech, s důrazem na praktický význam předložených projektů pro komunitu, v jejímž rámci fungují. Podpořené projekty se zabývaly dostupností lékařské péče pro znevýhodněné skupiny (mládež, těhotné ženy, novorozenci, národnostní menšiny), tzv. „baby friendly“ přístupem v porodnicích, zlepšením ošetrovatelských služeb a dalším vzdělávání v této oblasti, prevencí infekčních chorob, zlepšením epidemiologických služeb, etikou práce ve zdravotnictví, komunitními přístupy ke zlepšení zdraví populace, novými iniciativami v onkologii. V letech 1996–98 bylo v rámci programu podpořeno 12 projektů v celkové výši 4,8 milionu korun.

Harm Reduction Program nabízí nadace ve spolupráci s *Lindesmith Center v New Yorku* – organizací finančně podporovanou *International Harm Reduction and Development Program/Open Society Institute New York*, která se zabývá péčí o pacienty s drogovou závislostí. Cílem programu je oblast terciální prevence drogové závislosti, zejména programy typu harm reduction (snižování rizik a následků). Velký důraz byl od počátku kladen na programy výměny injekčních stříkaček a jehel jako prevenci AIDS a hepatitidy a na substituční programy, např. methadonovou substituci.

Zvýšenou pozornost se nyní snažíme věnovat zejména problematickým uživatelům drog jako jsou těhotné ženy a mladistvé matky, Romové, a skupiny obyvatelstva přicházející do ČR za nelegální prací (zejména ze zemí bývalého Sovětského svazu). Dále byly podpořeny modelové projekty jako např. projekt právní poradny pro drogově závislé a poskytovatele péče, projekt kódování a sběru dat z terénních programů a nízkoprahových zařízení. Program zahrnuje i vzdělávání pracovníků organizací, které se danou problematikou zabývají. Od roku 1996 bylo podpořeno 22 projektů, dále česká účast na 20 odborných zahraničních konferencích a studijních pobytech a vydání 2 odborných publikací v celkové výši 9,1 milionu korun.

Albert Schweitzer Institute Program byl koncipován ve spolupráci s *Albert Schweitzer Institute for Humanities* se zřetelem na problematiku zdravotnictví v zemích střední a východní Evropy a v zemích bývalého Sovětského svazu. Jeho cílem je výměna akademických znalostí a zkušeností mezi lékařskými instituty Spojených států a zúčastněné země, a to především v oblasti primární péče, prevence, vzdělávání ve sféře veřejného zdravotnictví a managementu a právních aspektů ve sféře zdravotní péče. Těmto tématům byly v letech

1997–1999 věnovány semináře, na nichž přednášeli odborníci z daných oblastí, jak z USA či Velké Británie, tak z příslušné hostitelské země, na které byla českým účastníkům umožněna účast. V roce 2001 byly semináře a konference zaměřeny na HIV/AIDS, zdravotní stav romské populace, podvýživu, alkoholismus, problematiku potratů aj.

Thomas Jefferson University/Open Society Institute Ultrasound Training Program byl dvouletým programem, jehož cílem bylo zlepšit zdravotní péči v oblasti ultrazvukové diagnostiky ve střední a východní Evropě. V rámci programu byly několika mladým lékařům s několikaletou praxí v daném oboru nabídnuty tříměsíční stáže na *Thomas Jefferson University ve Philadelphii*. Náklady spojené s účastí na stáži hradili společně OSI New York a Thomas Jefferson University, Nadace OSF Praha hradila administrativní náklady. Stáží se zúčastnilo celkem 5 lékařů.

Neurochirurgický program Aitken Institute měl za cíl vytvořit první mezinárodní databázi případů zranění hlavy a zavést nový systém péče o pacienty s tímto poraněním ve střední a východní Evropě. Podle zvláštní verze směrnic *Aitken Institute* jsou pod záštitou *Americké asociace neurochirurgů a Výboru pro nervová traumata WHO* zaškolení pracovníci pohotovostní lékařské služby, anesteziologové, neurochirurgové a zdravotní sestry. Pro pětiletý program byly v roce 1998 vybrány dvě nemocnice, v kterých jsou směrnice zaváděny. Nemocnice získaly finanční podporu a zúčastněným odborníkům bylo poskytováno potřebné zaškolování ze strany *Aitken Institute*. Vybrané nemocnice se mají stát centry pro zavádění daných směrnic pro ostatní odborná pracoviště, která přijímají pacienty s těžkými úrazy hlavy.

Geriatrie/Gerontologie – cílem programu v letech 1997–1999 bylo zlepšit zdravotní a sociální služby pro starší populaci v rámci komunity, podporovat schopnost starých lidí žít nezávisle a pokud možno v jejich domácím prostředí, nabídnout asistenci a podporu rodinám, které o své starší blízké a příbuzné pečují. Program byl vytvořen tak, aby mohl fungovat na interdisciplinární úrovni a zahrnoval lékaře, zdravotní sestry, terapeuty, sociální pracovníky a další pečující osoby. Od roku 2000 se program specializoval na oblast paliativní péče.

Program paliativní péče vychází ze skutečnosti, že zkušenosti s umíráním a smrtí se v posledních několika dekádách výrazně změnily. Řada lidí zažívá prodlužované umírání jako následek chronických a progresivních chorob. Smrt je často provázena dlouhým fyzickým, emocionálním, existenciálním a spirituálním utrpením, a to jak pro umírajícího, tak pro osoby jemu blízké. Důvodem této iniciativy v České republice je zlepšit péči o umírající zejména podporou hospicové péče. Ať již v hospicích samotných nebo na úrovni domácí péče s všestrannou podporou pečujících, kterou poskytuje a zprostředkovává mobilní multidisciplinární tým. V programech Geriatrie/gerontologie a paliativní péče bylo podpořeno 20 projektů, účast na 11 zahraničních konferencích, seminářích a studijních pobytech a vydání 1 publikace celkovou částkou 11 milionů korun.

Mental Disability Advocacy Program si dal za cíl, aby veškeré zdravotnické a sociální služby v oblasti péče o dlouhodobě duševně nemocné klienty důsledně hájily a uplatňovaly všechna lidská práva. Nadace OSF Praha se připojila k tomuto programu v roce 2001 před-

běžným mapováním situace a v roce 2002 podpořila aktivity vycházející přímo od klientů zaměřené na obranu jejich práv. V roce 2002 jsme vyhlásili výběrové řízení na řešitele projektu zaměřeného na systémové změny v oblasti uplatňování lidských práv v rámci péče o duševně nemocné.

F

FUNGUJÍCÍ PRÁVNÍ SYSTÉM — ATRIBUT DEMOKRACIE

V roce 1999 zahájila Nadace OSF Praha podporu projektů z právní oblasti. Podporovány jsou projekty, které se snaží o zavedení novelizací právního řádu do praxe a to zejména v oblasti trestního práva, v oblasti anti-korupce monitorují situaci a prosazují změny faktického stavu. Důraz je kladen na projekty zaměřené na rovný přístup ke spravedlnosti a bezplatnou právní pomoc.

Transparency International ČR vznikla v roce 1998 jako součást mezinárodní sítě dnes již 80 neziskových organizací *Transparency International* v různých zemích světa. Jejím hlavním úkolem je mapovat stav korupce v ČR a prosazovat systémové změny vedoucí k jejímu omezení. *Transparency International* vydává každoročně *Index vnímání korupce (Corruption Perception Index; CPI)*, který hodnotí země podle míry, v jaké je v nich pociťována existence korupce. Jde o složený index, který čerpá z průzkumů provedených několika nezávislými institucemi. *Transparency International ČR* byla od počátku samostatnou organizací, které Nadace OSF Praha poskytovala v prvních třech letech institucionální podporu, nyní již pouze přispívá na realizaci některých projektů.

<http://www.transparency.cz>

Trestní justice/reforma vězeňství zaznamenala díky finanční asistenci programu Nadace OSF Praha podstatných změn, a to především v oblasti alternativních trestů. Program stál u zrodu Probační a mediační služby v ČR, na jejímž zavedení se podílel podporou rozsáhlého kvalifikačního vzdělávacího programu pro její úředníky a asistenty a rovněž vydáním Příručky pro probaci a mediaci, která slouží jako průvodce pro pracovníky této nově

vzniklé profese. V oblasti trestní justice byly podpořeny projekty zaměřené na probačně resocializační programy pro mládež a na možnost výkonu trestu ve formě obecně prospěšných prací u neziskových organizací.

Reforma policie a antikorupce – program klade důraz na boj proti korupci v řadách policie a na vzdělávání. Partnerská organizace nadace *Institut pro ústavu a právo (COLPI) Budapešť* vydala sérii výcvikových modulů na CD ROM, doplněnou pracovními manuály. Některá ze zpracovaných témat např. použití síly a zbraní, zacházení s oběťmi, spolupráce mezi policisty a veřejností, byla přeložena do češtiny a jsou využívána ve výuce budoucích českých policistů. V rámci lidskoprávního vzdělávání na policejních školách všech stupňů byly zpracovány komplexní projekty zahrnující přípravu manuálu, tréninkové semináře pro učitele a modelovou výuku přímo na školách. Nadace podporuje projekty Transparency International ČR v oblasti vzdělávání policistů a výzkumu míry existence korupčního prostředí.

Přístup ke spravedlnosti – program je zaměřen především na bezplatnou právní pomoc a podporu vytvoření uceleného systému pomoci marginalizovaným skupinám. Podpořeny byly organizace jako je Asociace občanských poraden nebo Ekologický právní servis, který se mj. zaměřil na legislativní aktivity spočívající ve snaze o odstranění nedemokratických ustanovení v navrhované legislativě a snaze o rozšíření možnosti účasti veřejnosti na rozhodování o záležitostech obecného zájmu. Součástí programu jsou také projekty určené na podporu antidiskriminační legislativy a systémových přístupů, a to zejména ve

vztahu k národnostním menšinám. Nadace spolupracuje s českými právníckými fakultami v Brně, Praze a Olomouci na zavedení tzv. klinického právního vzdělávání, jehož principem je kombinace teoretické výuky a praktického užití získaných znalostí studentů, jež poskytuje bezplatnou právní pomoc pod dohledem zkušeného právníka specifickým skupinám jako např. žadatelům o azyl nebo slabším sociálním skupinám.

Během let 1999–2002 podpořila Nadace OSF Praha 42 právních projektů v oblasti trestní justice, reformy vězeňství, reformy policie, antikorupce a přístupu ke spravedlnosti a účast na 18 konferencích v celkové částce 22,9 milionů korun.

Lidská práva žen/Společnost mužů a ženy z pohledu gender – v roce 1996 zahájila Nadace OSF Praha vzdělávací program, zaměřený na středoškolské učitele společenských a humanitních oborů, s cílem seznámit je s problematikou gender. Semináře probíhaly formou přednášek, kulatých stolů a diskuzí a celý vzdělávací cyklus byl završen vydáním sborníku, který byl svého času jedním z mála studijních materiálů o tomto tématu v českém jazyce. Kurzů, které se konaly v Praze a Brně v letech 1996–2001 se zúčastnilo 150 učitelů. V letech 2001 a 2002 byl uspořádán vzdělávací cyklus pro pracovníky České školní inspekce, jehož se zúčastnilo 23 inspektorů ze 14 inspektorátů. Zároveň program začal usilovat o začlenění genderové tematiky do výuky žáků základních a středních škol. Vedle vzdělávacích aktivit program uděloval granty dalším organizacím i jednotlivcům na projekty publikační, výzkumné i vzdělávací. Podpořeny byly projekty zaměřené na

témata jako je domácí násilí, násilí na ženách, romské ženy, bezplatné právní a sociální poradenství pro ženy, přednáškové a osvětové akce na téma gender, gender a kultura, rovné příležitosti na pracovním trhu. Program se během dalších let rozrostl a zaměřil se i na jiné oblasti než vzdělávání, mimo to spolupracuje s *Network of Women's Program (NWP)* při *OSI New York na Documentation and Evaluation Project* a *Women's Information Center*.

Zdravé rodičovství – cílem této iniciativy je celospolečensky podpořit změny v oblasti porodnictví, rané péče a rodičovství. Během roku 1999 započala příprava programu, který zahrnul vzdělávací aktivity týkající se přirozeného porodu pro porodníky, porodní asistentky a pediatry, završené mezinárodní konferencí *Přivádíme děti na svět*. Program se rovněž zaměřil na výzkum situace v českém porodnictví a na přípravu vzniku a vybudování porodního domu jako modelového zařízení pro poskytování komplexní porodnické péče. Počátkem roku 2001 vzniklo občanské sdružení *Aperio*, které převzalo koordinaci programu a pokračuje v započatém úsilí o změnu českého porodnictví. Během let 1999 bylo na tento program vynaloženo 5,2 milionu korun.

Rovné příležitosti mezi muži a ženami je problematika, které se Nadace OSF Praha věnuje ve spolupráci s *Network of Women's Program (NWP)* při *OSI New York*, jehož prostřednictvím se zapojila např. do regionální aktivity *Equal Opportunities for Men and Women in the European Union Accession Process*, jehož účelem je zpracování analýzy o stavu situace v jednotlivých zemích, zahájení odborné i laické diskuze a navržení kon-

krétních řešení. Program rovněž podporuje vzdělávací a výzkumné projekty. Velký důraz je kladen na rozšíření problematiky rovných příležitostí do školní výuky a zároveň prosazuje, aby školní prostředí bylo z tohoto pohledu posuzováno.

Během let 1997–2002 podpořila Nadace OSF Praha celkem 127 projektů z oblasti genderové problematiky na něž přerozdělila částku 10,5 milionu korun.

NIF podpora oblasti lidských práv – v roce 2002 se Nadace OSF Praha stala příjemcem v druhém kole rozdělování Nadačního investičního fondu, a to v oblasti lidských práv. Dosud jí byla fondem vyplacena částka 20 399 000 korun, za níž byly nakoupeny cenné papíry Balancovaného fondu nadací ŽB Trustu. Výnosy z této částky budou poprvé rozdělovány v roce 2003.

G

**ROZVOJ OTEVŘENÉ
OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI**

Rozvoj otevřené občanské společnosti byl realizován podporou velmi rozmanitých drobnějších projektů od roku 1995. Co do počtu žádostí i podpořených projektů největší program, několikrát změnil svůj název: Program pro dospělé, Program na podporu drobných občanských aktivit či Program na podporu rozvoje demokratické společnosti a demokracie v obci.

Občanská společnost a demokracie v obci – cílem bylo podpořit zajímavé nekomerční projekty kulturního, vzdělávacího, zájmového a zábavního charakteru. Nebylo důležité, kdo byl předkladatelem projektu (jednotlivec, sdružení, spolek, obec...), ale v žádostech se posuzovala především jasně formulovaná snaha obohatit společenský život v obci a způsoby motivace spoluobčanů k aktivní spolupráci. Dále se sledovalo, zda-li aktivita, na niž byla žádána finanční podpora, je určena širšímu počtu lidí, nikoli jen úzkému zájmovému okruhu, poněvadž měla napomáhat k vytváření nových vztahů a to mezi obyvateli sídlišť, městských částí či obcí anebo mezi starší a mladší generací. Realizace projektů měla za cíl prověřit životnost a soběstačnost určité činnosti, upozornit na místní tradice, vytvořit podmínky pro vznik pozitivních sociálních vztahů, učit se spolupracovat, umožnit poznávání, zvyšovat kulturní úroveň, zpřístupnit určité oblasti kultury, učit se rozhodovat a nést zodpovědnost za realizaci projektu apod.

V prvních letech byly podpořeny např. ochotnická divadelní představení, majálesy, plesy, poutě, happeningy, zájmové kroužky, kluby důchodců, např. pořádající akce pro mladší, univerzity třetího věku, kulturní a zájmové aktivity mládeže nad 18 let, vydávání regionálních zpravodajů, tematické přednáškové a diskuzní večery, víkendové aktivity s ekologickým zaměřením, aktivní programy pro rodiče s malými dětmi apod.

V průběhu let byl program přizpůsobován a upravován i rozsah podporovaných činností. V posledních letech byla podoba programu vyprofilována do základních kategorií grantové podpory, čímž byla aktivizace komunity – např. zapojování veřejnosti do rozhodování o veřejných věcech, posilování místní demokracie, pozitivní kampaň na záchranu nebo oživení místa, objektu, tradic či věcí významných pro komunitu nebo region; amatérská představení/kulturní akce za účasti místní komunity, jejichž cílem je upozornění na zanedbaný památkový objekt a jeho obnova, nebo upozornění na jiné problémy v dané lokalitě a jejich řešení; publikace regionálního charakteru; příhraniční mezinárodní spolupráce; univerzity 3. věku. Během let 1995–2001 bylo podpořeno 786 projektů v celkové částce 9,8 milionu korun.

Podpora iniciativ mladých lidí – program byl iniciován *OSI New York* a poprvé vyhlášen v roce 1994 s cílem podpořit mimoškolní činnost mladých lidí, jejich nezávislé myšlení a posílit vlastnosti potřebné pro občanskou společnost. Prioritu měly projekty, do jejichž realizace byli mladí lidé aktivně zapojeni. To, že mladým lidem není lhostejné životní prostředí dokumentuje řada projektů jako Den země v Karlových Varech – program pro žáky ZŠ pod vedením středoškoláků, Podzimní seminář – semináře pro studenty se zájmem o životní prostředí, Regionální ekologická knihovna – vybudování informačního střediska se zaměřením na ekologické informace, *Spiranthes spiralis* pracovníě-ochranářský pobyt zaměřený na prohloubení vztahu mladých lidí k přírodě a mnoho dalších.

Zajímavé byly projekty zaměřené na prohloubení zájmu studentů o místo, ve kterém žijí. Tím se posilovalo povědomí o příslušnosti k danému regionu, získávaly se vědomosti

o historii a o kulturním dědictví nejbližšího okolí. To, že k tomuto poznání vedou nejrůznější cesty, dokazuje pestrá škála projektů: např. archeologické průzkumy, regionální čítanky jako výsledek práce studentů, vybudování naučných stezek po historických památkách, práce studentů v muzeích pod odborným vedením, výtvarné a literární soutěže na témata vztahující se k rodnému městu a okolí a další.

Zvláštní skupinu podpořených projektů tvořily školní časopisy a noviny, ve kterých vyjadřovali mladí lidé svoje názory, zaujímali stanoviska k různým problémům a prezentovali svoji uměleckou činnost. Počet podpořených školních novin a časopisů převýšil 150. Nad rámec otevřených grantových řízení spolupředala nadace v letech 1998–2001 spolu s *Nezávislým centrem žurnalistiky Letní školu žurnalistiky pro studenty středních škol*. Pod vedením odborníků získalo téměř 100 studentů teoretické i praktické zkušenosti v oboru žurnalistice; z mnohých se pak stali pravidelní dopisovatelé regionálních novin a někteří se vydali na dráhu profesionálních novinářů. Letní škola pak uzavírala roční seminář zaměřený na žurnalistiku, který byl určen učitelům středních škol.

V rámci programu se nadace podílela ve spolupráci s *Centrem Franze Kafky* na vyhlášení čtyř ročníků literární soutěže *Cena Maxe Broda* a při příležitosti pátého výročí vzniku nadace vyhlásila literární soutěž *Cena Open Society Fund* na téma Co je otevřená společnost. Vybraní studenti se zúčastnili mezinárodního projektu *Dialogue for Future* realizovaném v letech 1998 až 1999 berlínskou *Deutsche Kinder und Jugendstiftung*. Na základě otevřeného grantového řízení bylo v letech 1994–2001 podpořeno 753 projektů celkovou částkou necelých 12 milionů korun.

Brána muzea otevřená – program si dal za cíl podporovat modelové příklady spolupráce muzea a místního společenství, stimulovat a najít současné možné podoby vztahu muzea a místní komunity. Vedle grantů program nabízel po 5 let cykly vzdělávacích seminářů pro zájemce ze 40 českých muzeí. V posledním roce byly semináře zaměřeny na strategické plánování a zpracování strategie vztahu instituce jednotlivých účastníků k veřejnosti. Jednotlivé projekty ukazují možnosti současného muzea v prezentaci sbírek různým skupinám návštěvníků, modelové projekty spolupráce muzea a školy, zejména v oblasti regionalistiky. Další bohatě zastoupenou oblastí je hledání atraktivních forem prezentace výtvarného umění, počínaje artefietickými programy, přes didaktické pracovní materiály, po invenční výtvarné dílny až k programům pro seniory. Program podpořil projekty pro postižené spoluobčany, zejména se zrakovým postižením, na nichž spolupracoval s občanským sdružením *Hapestika*. Zvláštní zřetel byl brán na konstruktivistické projekty, zaměřené na vnímání mimo-evropských civilizací a projekty orientované na vnímání role mužů a žen ve společnosti. V letech 1997–2001 bylo v grantovém řízení podpořeno 169 projektů, celkovou částkou 9,6 milionů korun a na náklady spojené s realizací seminářů částka 1,7 milionu korun.

Revitalizace kulturně-historického dědictví z iniciativy komunity – je program zaměřený na občanské iniciativy, které mají za cíl upozornit místní společenství na kulturně-historické dědictví v jejich okolí. Cílem programu je oživit/očistit objekty, které jsou v povědomí občanů vnímány jako místa zavřená, neuklizená, nebezpečná nebo zanedbaná. Program reflektuje územní decentralizaci a stimuluje občanské postoje obyvatel. V letech 2001–2002 bylo podpořeno 47 projektů celkovou částkou 2,2 milionu korun.

Podpora vydávání publikací regionálního charakteru je reakcí na zvýšený zájem veřejnosti o tento typ publikací, který je charakteristický zpracováním témat bezprostředně souvisejících s prostředím daného regionu, obce, komunity apod. Jedná se o publikace, které přispívají k pochopení daného místa nebo regionu a jeho historie, podporují vytváření vztahu ke kulturnímu dědictví nebo k místním tradicím, přispívají k chápání významu věcí charakteristických pro danou lokalitu, podporují zlepšení vztahů a spolupráci mezi obyvateli, mají vzdělávací charakter atp. V roce 2002 bylo podpořeno celkem 17 publikací částkou 619 tisíc korun.

Komunitní projekty byly prostřednictvím grantového řízení podporovány od roku 1996 s cílem posílit místní a mikroregionální aktivity, které vznikají z iniciativy místního nevládního neziskového sektoru a reagují na potřeby místního společenství. Podporu získaly projekty z oblasti posilování místní demokracie, mapování a tvorby zdrojů v komunitě, tvorby a ochrany životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje, komunitně orientovaných sociálních programů a projekty zaměřené na posilování nevládního neziskového sektoru jako celku. Zvláštní kapitolou byla podpora ideje vzniku komunitních nadací v městech České republiky a modelové příklady úzké spolupráce mezi různými sektory a institucemi při řešení místních témat. V letech 1996–2002 bylo podpořeno 173 organizací v úhrnné výši 12 milionů korun. Součástí tohoto programu byla i cílená metodická péče vybraným projektům, výroční setkávání představitelů komunitních projektů organizovaná Nadací OSF Praha, finanční podpora akcí mezinárodního významu například program pro účastníky tzv. toulavého autobusu po Velké Británii s tématem komunitních nadací.

Partnerství s Charles Stewart Mott Foundation

Iniciativa na podporu partnerství v komunitách Community Partnership Support Initiative (CPSI) vznikla jako asistenční program na podporu modelových projektů zaměřených na rozvoj města a mikroregionů. Program byl financován společně Nadací OSF Praha a nadací Charles Stewart Mott Foundation. Na jeho odborné realizaci se vedle Nadace OSF Praha podílely Nadace VIA, Nadace Partnerství a Komunitní nadace Ústí nad Labem.

Na základě výběrového řízení bylo vybráno 12 modelových projektů reprezentující různé typy komunitních aktivit. Nabízená asistence těmto projektům obsahovala vedle finanční podpory zejména zpracování analýz potřeb a možností organizace, účast na odborných seminářích, odborné materiály, konzultace, stáže v jiných organizacích, zapojení do veřejné diskuze, účast na oborových konferencích, evaluaci. Dalších zhruba 20 projektů komunitního charakteru získalo v průběhu CPSI část z celkově nabízené asistence (konzultace, stáže, účast na seminářích, finanční grant). Na programu se dále podílelo na 45 externích spolupracovníků a různých subjektů jako konzultanti, školitelé, zpracovatelé odborných materiálů, zpracovatelé PR strategie, překladatelé, zahraniční evaluátoři atd. Celkové náklady programu realizovaného během let 1998–2001 představují částku 12,4 milionu korun.

Partnerství s Nadací VIA

Cesta ke stabilitě je program, jehož cílem je posílit finanční stabilitu a nezávislost neziskových organizací v ČR a to prostřednictvím vzdělávacích aktivit, poskytováním konzultačního zázemí a grantů, které jsou udělovány na realizaci organizačního a fundraisingového plánu po dobu 12 měsíců skupině vybraných organizací. Program realizuje Nadace VIA od roku 2000 a mj. přispívá k výměně a sdílení zkušeností organizací v jejich fundraisingových aktivitách při získávání dlouhodobé podpory a systematickém plánování.

Partnerství s akciovou společností Český Telecom

Program drobného dárcovství – v roce 2002 uzavřela Nadace OSF Praha smlouvu s firmou Český Telecom, a. s., o spolupráci a partnerství v oblasti veřejně prospěšných projektů. Jejím cílem je propojit ekonomické možnosti komerčního subjektu se zkušenostmi neziskové organizace při finančním podporování veřejně prospěšných aktivit. Český Telecom, a. s., se dlouhodobě podílí na řadě kulturních, humanitárních, sportovních a vzdělávacích projektů, obdrží týdně desítky žádostí o podporu. Poněvadž není snadné všechny žádosti důkladně posoudit, rozhodl se Český Telecom, a. s., o spolupráci s odborníky. S tímto záměrem bylo na konci roku 2001 vypsáno výběrové řízení, ve kterém zvítězila právě Nadace OSF Praha, která se dnes podílí i na kontrole využití finančních prostředků, kterými Český Telecom, a. s., pomáhá rozvíjet obecně prospěšné aktivity. Perspektivním projektům je pak nabízena možnost další spolupráce v rámci vlastních grantových programů nadace.

H

**VÁŠ PROBLÉM JE I NÁŠ
—
IDEÁLNÍ KRÉDO INSTITUCÍ
VEŘEJNÉ SPRÁVY**

V roce 1999 se začala Nadace OSF Praha věnovat oblasti veřejné správy. Ve spolupráci s *Local Government and Public Service Reform Initiative/Open Society Institute Budapest* (<http://lgi.osi.hu>) byl připraven strukturovaný grantový program, jehož smyslem je zapojení občanů do veřejného života všemi legitimními formami účasti občanů na veřejných záležitostech.

Věc veřejná je program zaměřený na oblast státní správy a samosprávy, přičemž podmínkou podpory je společná příprava a realizace projektů více subjekty z různých sektorů včetně finanční spoluúčasti. Projekty s jasnou strukturou, obsahující základní dokumentaci a představu o pokračování aktivit v dalších letech jsou předkládány v oblastech účasti veřejnosti ve správních řízeních – právní a odborná asistence; účast veřejnosti na tvorbě koncepcí či legislativních změn; semináře, kulaté stoly, diskuze – např. územní plán rozvoje; spoluúčast veřejnosti při tvorbě či kontrole čerpání místních rozpočtů – jejich otevření; získávání veřejné podpory pro drobné dárcovství a sponzorství. Program navázal na zkušenosti projektu *Komunikující město*, který nadace podporovala od roku 1995. V letech 2000–2002 bylo podpořeno 98 projektů celkovou sumou 11,2 milionu korun. Podporovány jsou například veřejné debaty pořádané týdeníkem *Respekt*, přenášené Internetem a zkráceně vysílané ČRo Radiožurnálem. Dále lze jmenovat projekt *Občan a radnice – konflikt nebo partnerství*, občanského sdružení *Agora Central Europe*, proces aktivní práce s občany Klášterce nad Ohří, který je součástí komplexnějšího projektu realizovaného sdružením v několika městech České republiky. Mezi podpořené projekty patří tvorba a projednání koncepce mikroregionů – například Podluží, Bílé Karpaty, Jihozápad nebo

Konstantinolažeňsko. Rovněž bylo podpořeno uspořádání prvního místního referenda v Táboře, jehož se ujalo Sdružení pro ochranu botanické zahrady či projekt *European Policy Forum – Czech Republic in the European Union* občanského sdružení *Europeum*, série 10 témat, ke kterým je sestavena studie, uspořádán kulatý stůl a výsledky zveřejňovány na www.integrace.cz/epf. Za zmínku stojí rovněž semináře občanského sdružení *Zahrada*, které se týkají zapojení veřejné správy, neziskového sektoru a dalších regionálních partnerů do přípravy na Evropský sociální fond prostřednictvím programu PHARE 2000 v pilotních regionech NUTS II Ostravsko, Severozápad a ostatních.

Vzdělávání v oblasti státní správy a samosprávy je program určený pro vysoké školy, jejich fakulty či katedry, nabízející vzdělání v odpovídajících oborech a vzdělávací nebo poradenské organizace či instituce zabývající se danou problematikou. Cílem programu je podpořit zlepšení spolupráce a komunikace mezi jednotlivými institucemi poskytujícími vzdělání v oblasti veřejné správy a podpora aplikace nových teoretických poznatků do praxe státní správy, samosprávy, neziskového sektoru a naopak. V období let 2000–2002 získalo 34 projektů podporu v celkové výši 6,1 milionu korun. Podpořen byl projekt *Geoaplikace roku*, uspořádán druhý ročník soutěže a vydán sborník ohodnocených aplikačních projektů. Tento se stal součástí CD-ROM *Geografické informační systémy ve veřejné správě*, na jehož vzniku se podílela *Česká asociace pro geoinformace, Ministerstvo vnitra ČR, Úřad pro veřejné informační systémy* a Nadace OSF Praha. Projekt je součástí připravované koncepce vzdělávání pracovníků veřejné správy a obsahuje mimo jiné ukázky praktického využití geodat a geografických informačních systémů ve

veřejné správě. Spolupráce pokračuje i s dalšími projekty *Masarykovy univerzity* v Brně, *Vysoké školy báňské* v Ostravě či *Jindřichohradeckou Fakultou managementu Vysoké školy ekonomické*.

Rok voleb 2002 – program určený pro předvolební občanské aktivity související s parlamentními, komunálními a senátními volbami. Cílem programu je podpora věcné diskuze o společenských tématech souvisejících s kvalitou života a demokracie, kterou do předvolební kampaně nepřinášejí politické strany, dále podpora vzniku zdrojů informací pro kvalifikované rozhodování voličů a podpora volební účasti. Podpořeno bylo 16 projektů celkovou částkou 2,8 milionu korun, např. projekt *Zeleného kruhu Politici a životní prostředí volby 2002* a publikace *Pověz mi, kdo je nejkrásnější* se zaměřením na tabulkové zpracování vybraných hlasování nebo *Zpráva o stavu demokracie Institutu demokracie pro všechny*, která se zaměřila na oblast médií, kultury a školství, lidských práv a práv menšin, účasti veřejnosti.

Člen Fóra dárců

Nadace OSF Praha je zakládajícím členem *Fóra dárců*, které vzniklo jako nezisková iniciativa v roce 1995 a v roce 1997 bylo registrováno jako občanské sdružení, které dnes sdružuje především české nadace a spolupracuje se zahraničními organizacemi soukromými nadacemi a vládními programy asistence. Posláním *Fóra dárců* je podporovat filantropii v ČR, a to jak podnikovou, institucionální tak individuálních dárců a posilovat roli nadací. *Fórum dárců* soustřeďuje především na potřeby pracovníků nadací a podporuje důležité procesy, které v nadačním sektoru probíhají a ovlivňují budoucí podobu nadační komunity v ČR. *Fórum dárců* je členem prestižního nadnárodního uskupení *Worldwide Initiatives for Grantmaker Support (WINGS)*, zúčastňuje se mezinárodních konferencí a předává svým členům kontakty a informace o aktuálních trendech a problematice dárcovství ve světovém měřítku. Nadace OSF Praha finančně podporuje činnost této organizace.

PŘÍSTUP K INFORMACÍM — PŘEDPOKLAD PRO ROZHODOVÁNÍ ČLOVĚKA

Napojení na internet – cílem programu, který Nadace OSF Praha nabízela v letech 1996–1998 bylo umožnit školám, neziskovým a kulturním organizacím napojit se na internet a zdarma maximálně po dobu jednoho roku vyzkoušet, zda je internet pro organizaci přínosem. Program během tří let umožnil 287 organizacím začít aktivně využívat internetové sítě a jejich služeb k vyhledávání informací, ke komunikaci a k publikování vlastních webových stránek.

Celkové náklady programu byly 3 miliony korun. Programu předcházela významná podpora a pozdější spolupráce s neziskovou organizací *Econnect*, která zajišťuje e-mailovou síť a přístup na internet pro české neziskové organizace.

Internetové centrum založila Nadace OSF Praha v září 1997, aby sloužilo neziskovým organizacím. Jeho úkolem bylo především poskytovat přístup k internetu včetně nutné asistence, nabízet školení v oblasti využívání internetu a v oblasti administrativních programů, grafiky a tvorby multimédií, dále pak poskytovat prostor a technické zázemí včetně asistence pro přípravu nekomerčních internetových projektů. Do konce roku využilo centrum celkem 836 osob, nejmladšímu uživateli bylo 9 let, nejstaršímu 85.

Program zahrnoval množství typů kurzů a v roce 1999 navštívilo centrum na 3000 uživatelů. V průběhu roku 1999 bylo Internetové centrum převedeno do nově založené Otevřené společnosti, o. p. s., jejíž činnost je nadací finančně nadále podporována. Internetové centrum se podílí na realizaci různých projektů, za zmínku stojí projekt *Právo na informace*, který mapoval implementaci zákona 106/99 Sb. o svobodném přístupu k informacím, a ve spolupráci s autory tohoto zákona připravili návrhy změn a doplňků.

Program na podporu elektronického publikování nabízel v letech 2000 a 2001 finanční podporu k publikování titulů, projektů a databází ze společenských a humanitních oborů a kulturních časopisů. Celkem bylo podpořeno 53 projektů převážně neziskových organizací např. Informační servis o lidských právech organizace *Amnesty International*, zpřístupnění elektronického katalogu *Libri prohibiti*, internetový časopis *Vaše práva* občanského sdružení *Ars Aequi et Boni*, *Euroasijský expres*, časopis o postsovětském prostoru a Balkánu občanského sdružení *Euroasia*, projekt *Diplomacie info*, *Asociace pro mezinárodní otázky*, služby veřejnosti na stránkách *SOS občanského sdružení Oživení*, kulturní bedekr *Labyrinth* nakladatele Joachima Dvořáka či *LEM Infoservis*, *Ligy etnických menšin ČR*.

Knihovny – od roku 1994 byla poskytována podpora knihovnám a knihovníkům a to ve spolupráci s *Network Library Program/OSI Budapest*. Jednalo se o nabídku stipendií na prestižní stáže v Kongresové knihovně ve Washingtonu a podporu účasti českých knihovníků na různých odborných seminářích, konferencích i jiných zahraničních stážích. Vedle toho byly ve spolupráci s *OSI Budapest* udělovány granty na projekty knihoven. Velmi široké vymezení grantového programu se v průběhu let orientovalo na podporu projektů směřujících k zlepšování služeb uživatelům a podpory knihovny jako komunitního centra. Koncem roku 1999 byla v rámci sítě Sorosových nadací učiněna nabídka zpřístupnění databáze americké firmy *EBSCO Publishing*. Vybrané databáze obsahují více než 3300 plnotextových odborných periodik a 1300 publikací a referenčních příruček především z oblasti společenských a humanitních věd a medicíny. Projektu *Electronic Information For Libraries Direct* se

v České republice ujala *Národní knihovna ČR*, která zorganizovala prezentace databází, seznámení knihovníků s obsahem a možnostmi vyhledávání či připojení veřejných knihoven, neziskových organizací a státních institucí. Finančně je projekt podporován *Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy*. Celkové náklady programu na podporu knihoven v letech 1994–2001 jsou 3,6 milionu korun.

Podpora vydávání knih – program zahájený v roce 1994 měl za úkol podporovat nekomerční tituly non-fiction literatury. V roce 1999 bylo zaměření programu zúženo na podporu vydávání akademických titulů, které se dají uplatnit v rámci vysokoškolského vzdělávání a to z oblasti společenských a humanitních oborů. Díky programu jsou nakladatelům vyrovnávány tzv. ztrátové náklady, aby se jednotlivé tituly mohly dostat na knižní trh a být přístupné široké veřejnosti. Upřednostňovány jsou původní české tituly současných autorů, vydání děl, která nemohla být dříve publikována anebo překladová díla, která se konkrétním způsobem vztahují k ČR. Během let 1994–2002 bylo podpořeno vydání necelých 200 knih v celkové výši 10,3 milionu korun.

Podpora vydávání překladů je realizována ve spolupráci s *OSI Budapest*. Nakladatelům je od roku 1996 nabízen seznam přibližně 300 převážně anglických, německých, francouzských titulů z oblasti ekonomie, historie, mezinárodních vztahů, práva, politických věd, sociologie, antropologie a kulturních věd, které patří k základním titulům, které doplňují vysokoškolské studium jednotlivých oborů. Nabídkový seznam knih byl připraven ve spolupráci s *Central European University*, avšak v průběhu let byla podpořena i řada knih

odpovídající kvality, pro jejichž vydání se čeští nakladatelé sami rozhodli a bez podpory nadace by jejich vydání nebylo reálné. Od roku 1999 je nabízen další seznam titulů ze zemí bývalého východního bloku a podporováno je vydávání českých překladů z východoevropských jazyků. Během let 1999–2002 bylo podpořeno vydání 150 překladů, z nichž většina patří k základním titulům daného oboru v celkové výši 9,5 milionu korun.

České problémy v evropském kontextu je diskuzní fórum, které od roku 2001 pořádá *Institut pro středoevropskou kulturu a politiku*, jehož cílem je přivést širší názorové spektrum k diskuzi, rozpoutat veřejnou diskuzi na jednotlivá témata a pokusit se pojmenovat různé pohledy současné české společnosti na vybrané tematické okruhy jako je např. národní identita, politická kultura, odpovědnost malého národa, svoboda a etika, význam hodnot v multikulturních společnostech a další. Podkladem pro diskuze jsou semináře rozebírající a reflektující překlady textů zahraničních autorů, vztahující se k jednotlivým tematickým okruhům a jejich interpretace v českém intelektuálním prostředí. Jednotlivé texty jsou publikovány v revue *Střední Evropa* a samotné diskuze či jejich části pak vysílány rozhlasem ČRo stanicí Vltava a Svobodná Evropa a další ohlasy jsou sledovány v médiích.

Cesty s Respektem je projekt obecně prospěšné společnosti *Respekt* jehož cílem je zvýšit informovanost o stavu lidských práv v zemích třetího světa a bývalého Sovětského svazu v ČR a přispět ke zlepšení stavu lidských práv v zemích jako je např. Indie, Čína, Afghánistán, Kurdistan, Ukrajina, Moldávie, Pákistán, Rwanda, Alžírsko aj. Z třítydenních pobytů českých novinářů vznikají reportáže, publikované později v týdeníku *Respekt* v třístránkové

rubrice *Téma* a dále menší reportáže pro rubriky *Zahraničí* nebo *Civilizace*. Jednotlivé cesty jsou připravovány ve spolupráci s obecně prospěšnou společností *Člověk v tísni* s ohledem na možnou humanitární činnost a konkrétní pomoc trpícím v jednotlivých zemích.

J

UMĚNÍ A KULTURA POSILUJE OTEVŘENOU SPOLEČNOST

Umělecké a kulturní aktivity jakož i mezinárodní výměna podporují jedinečným způsobem nové myšlenky, kreativní vyjadřování a porozumění mezi rozmanitými skupinami a zeměmi napříč hranicemi národů.

Podpora kulturních časopisů – program zahájený v roce 1994 měl nejprve za úkol pomoci přežít kulturním časopisům, které se náhle ocitly na otevřeném trhu s velmi špatně fungující distribucí. Program pomáhal především zlepšit kvalitu časopisů a zefektivnit náklady prostřednictvím nákupu technického vybavení redakcí, které zjednodušilo, zlevnilo a urychlilo vydání, tedy i aktuálnost čísla a zpravidla i zlepšilo celkový vzhled periodika. Postupem času byla podpora udělována i na specifické distribuční projekty, např. rozesílání časopisů do knihoven, kulturních organizací a to za účelem rozšíření čtenářské obce. Zvláštní pozornost byla věnována časopisům, které se transformovaly z poklidného zázemí příspěvkových organizací v samostatné, zpravidla neziskové subjekty, odkázané na získávání vlastních finančních zdrojů. Během let 1994–2002 bylo vynaloženo 9,6 milionu korun a podpořeno 58 různých kulturních periodik, z nichž většina dodnes vychází, z toho 17 časopisů získalo podporu opakovaně a to nejméně ve třech letech. S řadou těchto periodik byla navázána bližší spolupráce spočívající zejména v konzultacích finanční strategie a hledání finančních zdrojů.

Program performing arts byl zahájen v roce 1995 a do ČR přinesl termín ve světě běžně používaný pro současné divadlo, tanec a novou hudbu a aktivit, které tyto oblasti vzájemně propojují. Podpora je udělována novátorským a experimentálním projektům

nekomerčního charakteru. Zvláštní zřetel je brán na autorské projekty mladých a začínajících umělců, skupin nebo vznikajících institucí, kteří mají přednost před renomovanými a zavedenými umělci nebo institucemi. Smyslem programu je podporovat svobodné tvůrčí vyjadřování, netradiční umělecké formy v oblasti tzv. jevištního umění a zároveň vytvoření nezávislé struktury, ve které by současní umělci mohli pracovat. Program rovněž podporuje projekty na zvýšení profesionální úrovně umělců jako jsou workshopy a semináře, které jsou organizovány nezávislými institucemi mimo stávající vzdělávací strukturu. V letech 1995–2002 bylo podpořeno 373 projektů v celkové výši 21,3 milionu korun.

Evropská filmová akademie – program byl realizován v úzké spolupráci s *OSI New York* a *Evropskou filmovou akademií* v letech 1995 – 1997 a umožnil účast 7 talentovaným mladým českým scénáristům, producentům, režisérům na prestižních workshopech v Dánsku, Benátkách, Berlíně a jinde. Workshopů se zúčastnili například režiséři Saša Gedeon, Petr Václav či filmový producent Petr Oukropec.

Kulturní politika program zahájený v roce 2000 má za cíl podpořit projekty zaměřené na trvalejší strukturální změny v oblasti kulturní politiky. Bylo podpořeno 5 projektů celkovou částkou 2,2 milionů korun. Jedná se o projekty dlouhodobějšího charakteru jako např. projekt zaměřený na přeměnu bývalých vojenských objektů v kulturní centrum *Středoevropská kolonie umění MECCA* v Terezíně, dále byla podpořena série seminářů a dílen inovativních metod pro nezávislé umělce z oblasti performing arts, které připravilo občanské sdružení *Mamapapa*. Samostatným projektem bylo zahájení provozu *Linhartovy společnosti, o. p. s.*,

v experimentálním prostoru NoD v Praze s cílem vytvořit multidisciplinární platformu zaměřenou na prezentaci a produkci nezávislých uměleckých projektů z různých oblastí současného umění. V rámci programu kulturní politika připravuje *Asociace českých muzeí a galerií* standardy muzejní práce a byla zorganizována mezinárodní konference Muzeum a změna.

Cultural Link vychází ze schématu programu East East a je určen pro spolupráci v oblasti umění a kultury mezi zeměmi střední a východní Evropy, a střední Asie, resp. zeměmi, kde působí Sorosovy nadace. Jednotlivé projekty jsou vyhlašovány z iniciativy hostitelské nadace, v jejíž zemi se projekt koná. Program umožňuje pozvání a podporu úhrady cestovních a ubytovacích nákladů účastníků z ostatních zemí networku. Projekty jsou projednávány jednotlivě a zejména na počátku programu hrály nadace velmi významnou roli ve vyhledávání a identifikaci umělců a skupin pro konkrétní typy projektů a v iniciaci projektů samotných. Program, kterého se nadace účastní od jeho vzniku v roce 1995 podporuje velmi široké spektrum akcí – přehlídek, festivalů, platform, symposií, seminářů, konferencí, workshopů, letních škol a to v oblasti divadla, tance, hudby, výtvarného umění, nových médií, filmu, teorie umění a managementu. Cílem programu je podporovat projekty, které provokují diskuze ve společnosti, artikulují nové a současné otázky, představují nové, experimentální a inovativní formy umění, přispívají k přímým sociálním změnám (akceptují sociální, etnickou a náboženskou rozmanitost) a rozvíjejí kulturní politiku.

Smyslem programu je integrovat umělce a umělecké organizátory do mezinárodní spolupráce, která může být v budoucnu na nadaci nezávislá, jak organizačně tak finančně. Podpora v rámci programu *Cultural Link* je poskytována jako iniciační, tak, aby přispěla

k vytvoření (či obnově) kontaktů mezi umělci v regionu, a proto jednotlivé projekty jsou podporovány maximálně po tři roky. Nadace OSF Praha přizpůsobovala během let geografické zaměření své spolupráce podle zájmu partnerů i aktuálním okolnostem. V prvních letech bylo v ohnisku pozornosti Slovensko, se kterým po rozdělení bývalého Československa začal nový typ spolupráce a sice mezinárodního charakteru, což organizačně i finančně přineslo mnohým projektům, na kterých se Češi a Slováci dříve přirozeně podíleli, nečekané problémy. Další oblastí zájmu nadace byla Bosna a Hercegovina, která těsně po válce velmi uvítala možnost podílet se na společně připravovaných projektech. Vedle Bosny a Hercegoviny jsme během let navázali dobrou spolupráci se všemi zeměmi bývalé Jugoslávie a Balkánu vůbec, na pestré škále projektů a v posledních letech pak na řadě projektů se zeměmi střední Asie zejména pak s Kazachstánem, Mongolskem a Sibiří.

Z českých projektů, u jejichž zrodu Nadace OSF Praha stála a podporovala je, můžeme jmenovat *Festival pohybového divadla a tance Čtyři dny v pohybu*, *Mezinárodní romský festival Khamoro*, *Mezinárodní filmový festival zaměřený na lidská práva Jeden Svět*, *Festival nezávislého filmu Prague Indies* a *Sundance středoevropskou scénaristickou dílnu*, přehlídku kazašských filmů při *Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech Zaostřeno na Kazachtán*. Nadace podporovala účast umělců ze země bývalého komunistického bloku na *Mezinárodních skladatelských kurzech* v Českém Krumlově, *Maratonu nové hudby*, festivalu duchovního umění *Forfest* v Kroměříži, *Letní jazzové dílny*, rezidenčních pobytech pro výtvarné umělce v Čimelicích a řadě dalších jednorázových projektech. Během let 1995–2002 nadace podpořila 118 projektů konaných v ČR a zajišťovala českou účast na 211 projektech konaných v zahraničí celkovou sumou 16,5 milionu korun.

X

PŘÍLOHY

**STATUTÁRNÍ ORGÁNY
NADACE OSF PRAHA**

Výkonná ředitelka

Marie Kopecká 1992–

Správní rada

Helena Ackermanová 2001–

Věra Foretová 1993–1997

Josef Jařab 1999–

Martin Hála 1993–1999

Jiří Kuděla 1997

Marie Němcová 1999–

Miroslav Pospíšil 1993–1996

Ivo Šanc 1997–

Petr Štěpánek 1998–1999

Jan Urban 1998–

Eva Valentová 1993–2001

Ivan Veselý 1998–

Předsedové správní rady

Jana Klusáková 1993–1998

Šimon Pánek 1999–

(členem správní rady od r. 1998)

Dozorčí rada

Věra Foretová 1999–2002 †

Zdeněk Řehák 2002–

Martina Šlesingerová 1999–

Ladislava Šonová 1999–

ZAMĚSTNANCI NADACE

Program East East

Marie Kopecká 1992–1996
Vlasta Hirtová 1996–

PŘEDŠKOLNÍ, ZÁKLADNÍ A STŘEDNÍ VZDĚLÁNÍ

ALEMS Program podpory vzdělávání

Dana Hradcová 1996–1999
Lenka Jandová 1996–1997
Karel Vašta 1996–1997
Miluše Havlínová 1997
Petr Vrzáček 1998–1999
Hana Plavcová 1998–1999
Vladka Kubáčová 1998–1999

Program Začít spolu

Dana Hradcová 1993–1999
Květa Vaněrková 1993–1997
Zuzana Havrdová 1993–1994
Eva Šulcová 1994–1999
Marie Vrzáčková 1996–1999
Marek Herman 1995–1996
Jana Jordánková 1995–1996
Jana Felnerová 1994–1995
Jana Leitkepová 1997–1999
Hana Košťálová 1997–1999
Petr Roupec 1997
Irena Smejkalová 1997–1998
František Studnička 1997
Petra Vališová 1997–1999
Karel Vašta 1997–1999
Miroslava Škardová 1998–1999
Iveta Němečková 1998–1999

Markéta Hroudová 1998–1999
Miroslava Burdová 1998–1999

Stipendijní pobyty pro středoškoláky

Zdenka Almerová 1993–

VYŠŠÍ VZDĚLÁNÍ

Stipendijní programy pro postgraduální studenty

Marie Kopecká 1992–1993
Zdenka Almerová 1993–1994
Marie Němcová 1994–1998

Stipendijní programy pro VŠ studenty

Marie Němcová 1994–1998
Kateřina Pobudová (Mičková) 1999–

Středoevropská univerzita

Marie Němcová 1995–1996
Vlasta Hirtová 1996–

Cestovní granty a doplňková stipendia

Zdenka Almerová 1994–1999

Letní školy ve střední a východní Evropě

Marie Němcová 1994–1996
Vlasta Hirtová 1996–1999

Letní školy v západní Evropě

Marie Němcová 1996–1998

Východoevropská stipendia

Marie Němcová 1996
Vlasta Hirtová 1997–1999

Higher Education Support Program

Marie Němcová 1994–1998

Manažerské stáže

Marie Kopecká 1992–1993
 Zdenka Almerová 1993–1994
 Markéta Lukáčová 1994–1996
 Alena Frydrychová 1997–1998

Parlamentní stáže

Zdenka Almerová 1999–

Manager Shadowing Scheme

Marie Němcová 1995–1998

—
**PUBLIKAČNÍ
 PROGRAMY**

Podpora kulturních časopisů

Marie Kopecká 1994–1996
 Marta Smolíková 1997–

**Program podpory vydávání knih
a akademických titulů**

Marie Kopecká 1994–1996
 Marta Smolíková 1997–

**Program na podporu vydávání
překladů vybraných titulů s Central
European University Press**

Marie Kopecká 1996
 Marta Smolíková 1997–

Program East Translates East

Marta Smolíková 1998–

—
UMĚNÍ A KULTURA

**Sorosovo centrum současného
umění**

Ludvík Hlaváček 1992–1997
 Marta Smolíková 1992–1996
 Pavla Niklová 1992–1997

Program na podporu knihoven

Manika Jainová 1997–1998
 Kateřina Pobudová (Mičková) 1999–

Kulturní politika

Marta Smolíková 2000–

—
**OBČANSKÁ
 SPOLEČNOST**

Program zdravotní výchovy

Věra Janíková 1992–1999

**Program pro dospělé; na podporu
drobných občanských aktivit a roz-
voj demokracie v obci; na podporu
vydávání regionálních publikací**

Markéta Lukáčová 1995
 Helena Košťálová (Kocanová) 1995–1998
 Ondřej Štěpánek 1999–

Johana Muchková–Gallupová 1995–1996

Kateřina Pavlíčková 1996–1997

Karolína Fabelová 1996–1997

**Open Society Cultural Link
Program**

Marie Kopecká 1995
 Marta Smolíková 1996–

**Program na podporu performing
Arts**

Marie Kopecká 1995–1996
 Marta Smolíková 1997–

Evropská filmová akademie

Marie Kopecká 1995
 Marta Smolíková 1996–1997

Brána muzea otevřená

Alexandra Brabcová 1996–

Společnost mužů a žen z aspektu gender

Kateřina Březinová 1996–1998
Monika Ladmanová (Vlková) 1999–
Marta Kozáková 2001–

Integrace uprchlíků

Marie Němcová 1996
Helena Košťálová (Kocanová) 1997–1998
Ondřej Štěpánek 1999–

Podpora komunitních projektů

Jaroslava Štastná 1996–

Iniciativa na podporu partnerství v komunitě (CPSI)

Jaroslava Štastná 1999–2001
Šárka Chládková 1999–2001

Program pro mladé

Zdenka Almerová 1993–

Debatní liga

Markéta Lukáčová 1994–1996
Alena Frydrychová 1995–1999
René Brinda 1996–1999

TESOL a SPELT

Marie Kopecká 1993
Markéta Lukáčová 1994–1996
Alena Frydrychová 1997–1998

Pět P

Kateřina Březinová 1996–1998

INTERNET

Internetový program; napojení neziskových organizací na internet; podpora elektronického publikování

Markéta Lukáčová 1996
Helena Košťálová (Kocanová) 1997–1999
Tomáš Křivánek 1997–1999

Program I*EARN

Helena Košťálová (Kocanová) 1997–1999

ROMSKÉ PROJEKTY

Stipendia pro romské studenty

Marie Němcová 1995–1996
Helena Košťálová (Kocanová) 1996–1999
Jasenka Medenčevič 2000–2001
Olga Gajičová (Hečková) 1997–
Ondřej Štěpánek 1999–

Romské projekty

Marie Kopecká 1993
Marie Němcová 1994–1996
Olga Gajičová (Hečková) 1997–
Iva Ladmanová 2001–

ZDRAVOTNICKÉ PROGRAMY

Salzburg Cornell Seminar

Zdenka Almerová 1994–1996
Manika Jainová 1997
Olga Gajičová (Hečková) 1997–

Program na podporu rozvoje zdravotnictví, Health Care Initiatives

Zdenka Almerová 1996
Olga Gajičová (Hečková) 1997–

Program na podporu rozvoje péče o staré lidi, Geriatrie, Gerontologie

Olga Gajičová (Hečková) 1997–

Harm Reduction Program

Zdenka Almerová 1995–1996
Olga Gajičová (Hečková) 1997–

Street Children

Manika Jainová 1997-1998

Kateřina Pobudová (Mlčková) 1999-

Program zaměřený na prevenci násilí na dětech, Child Abuse

Zdenka Almerová 1995-1996

Olga Gajičová (Hečková) 1997-1998

Kateřina Pobudová (Mlčková) 1999-

Programy z oblasti veřejné správy

Kateřina Pobudová (Mlčková) 1999-

Právní programy

Monika Ladmanová (Vlková) 1999-

Marta Kozáková 2001-

Program na podporu integrace k Evropské unii

Monika Ladmanová (Vlková) 1999-

Marta Kozáková 2001-

SPOLUPRÁCE

Partnerství s The King Baudouin Foundation

Helena Košťálová (Kocanová) 1997-1999

Kateřina Pobudová (Mlčková) 2000

Spolupráce s Charles Mott Foundation

Jaroslava Šťasná 1998-2001

Spolupráce s Telecom, a. s.

Zdenka Almerová 2002-

SOROSOVY NÁRODNÍ NADACE A DALŠÍ INSTITUTE

Následující přehled uvádí seznam národních nadací, programů a dalších neziskových organizací, které v současné době George Soros financuje. V zemích, kde má národní nadace několik poboček, je zmíněna pouze hlavní kancelář. Názvy nadací jsou uvedeny v podobě, v jaké jsou používány.

NADACE

Open Society Foundation for Albania
Open Society Institute Assistance
Foundation – Armenia
Open Society Institute Assistance
Foundation Azerbaijan
Open Society Fund Bosnia
and Herzegovina
Open Society Foundation Sofia (Bulgaria)

Open Society Institute Croatia
Open Society Fund Prague
(Czech Republic)
Open Estonia Foundation
Open Society Georgia Foundation
Fundacion Soros Guatemala
Foundation Connaissance et liberte
(Haiti)
Soros Foundation Hungary
Soros Foundation Kazakhstan
Kosova Foundation for Open Society
Soros Foundation Kyrgyzstan

Soros Foundation Latvia
Open Society Fund Lithuania
Open Society Institute Macedonia
Soros Foundation Moldova
Mongolian Foundation for Open Society
Foundation Open Society Institute
Representative Office Montenegro
Stefan Batory Foundation (Poland)
Open Society Foundation Romania
Open Society Institute Russia
Fund for and Open Society Serbia
Open Society Foundation Bratislava
(Slovakia)
Open Society Foundation for South Africa
Open Society Initiative for Southern
Africa
Open Society Institute Assistance
Foundation Tajikistan
Open Society Institute Assistance
Foundation Turkey
International Renaissance Foundation
(Ukraine)

Open Society Institute Assistance
Foundation Uzbekistan
Open Society Initiative for West Africa

PROGRAMY

Open Society Institute Budapest:
Arts and Culture Network Program
East East Program
Education Support Program (dříve
Institute for Educational Policy)
European Union Accession Monitoring
Program
Information Program
International Higher Education Support
Program
International Policy Fellowships
Local Government and Public Service
Reform Initiative
Media Program

Open Society Institute New York:

Children and Youth Programs
Economic and Business Development Program
English Language Program
Legal Institute (dříve Constitutional and Legal Policy Institute COLPI)
Public Health Programs
Scholarship Programs
Women's Program

Criminal Justice Initiative
Founders Collaborative for Gun Violence Prevention
Governance and Public Policy
Medicine as a Profession
NYC Community Initiative
Open Society Institute Baltimore
Program on Law and Society
Program on Reproductive Health and Rights
Project on Death in America
Youth Initiatives

Další mezinárodní programy:

Balkans Policy Group
Burma Project/Southeast Asia Initiative
Central Euroasia Project
Central European University Press
Democracy Coalition Project
Roma Participation Program

Kanceláře Open Society Institute:

Open Society Institute – New York
Open Society Institute – Brussels
Open Society Institute – Budapest
Open Society Institute – Paris
Open Society Institute Washington Office

Americké programy:

The After-School Program

Central European University

PODĚKOVÁNÍ SPOLUPRACOVNÍKŮM

Nadace Open Society Fund Praha děkuje všem, kteří v uplynulých letech poskytovali zdarma svůj čas a znalosti při odborných konzultacích, poradách a výběru žádostí o podporu jednotlivých projektů, jmenovitě pak:

Josef Baláž	Lenka Deverová	Jan Hrazdíra
Andrea Baršová	Dušan Drbohlav	Arita Hucková
Milena Bartlová	Pavel Duba	Vladimír Hůlec
Josef Beneš	Ivan Fiala	Romana Hůlková
Igor Blaževič	Bohuslav Fišer	Jana Chržová
Martin Bojar	Věra Foretová	Ivan Chvatík
Ivana Bursíková	Tomáš Glanc	Manika Jainová
Milena Buzková	Vladimír Günter	Olga Jeřábková
Lenka Bydžovská	Martin Hála	Radek Jiránek
Marie Čermáková	Ondřej Hausenblas	Zdeněk Jírový
Milena Černá	Zuzana Havrdová	Jarmila Johnová
Vlastimil Černý	Julie Hernándezová	Magdalena Juříková
Anna Červeňáková	Iva Hollmerová	Anna Kabzanová
Ondřej Čihák	Mojmír Horyna	Jaroslava Kadeřábková

PODĚKOVÁNÍ SPOLUPRACOVNÍKŮM

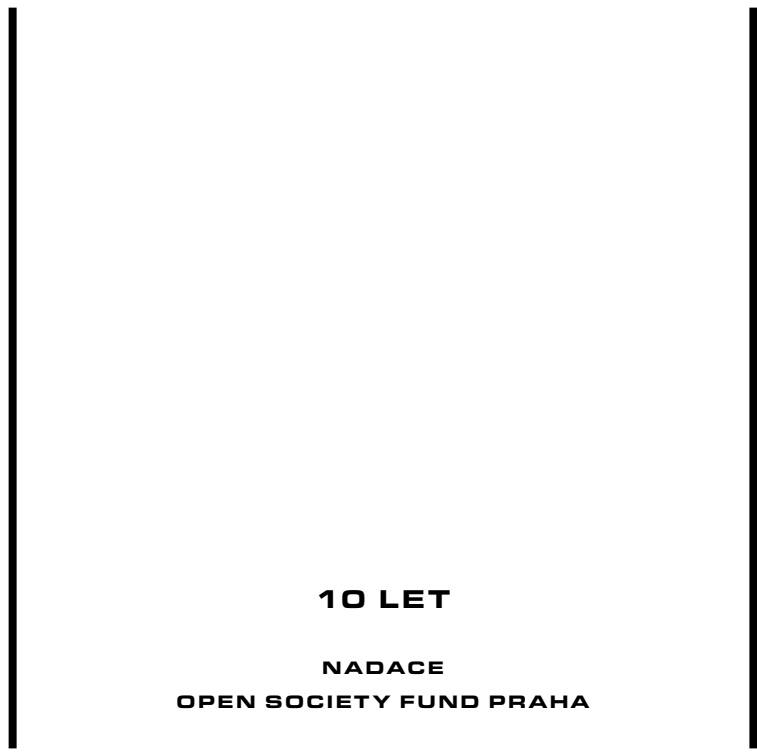
Marie Kalábová	Jiří Peňáz	Jiří Ševčík
Jana Klusáková	Vladislav Podrácký	Jiřina Šiklová
Michal Koleček	Pavla Polechová	Jan Šipoš
Hana Košťálová	Milan Pospíšil	Václav Šneberger
Karel Král	Milan Pospíšil	Stanislav Štech
Tomáš Kučera	Miroslav Pospíšil	Hana Štěpánková
Margita Lakatošová	Sylvie Rohanová	Josef Štogr
Tomáš Ledvina	Břetislav Rychlík	Pavel Štorek
Tomáš Louda	Vladimír Skrepl	Jiří Tošner
Barbora Machová	Jan Slavík	Čtibor Turba
Markéta Machová	Olga Sozanská	Zdeněk Uherek
Jiří Marek	Milan Stibůrek	Jiří Valenta
Petra Miklošková	Ivana Stočesová	Jiří Valoch
Marta Miklušáková	David Strupek	Eva Vavroušková
Jarmila Modrá	Marie Svatošová	Tomáš Vlček
Lenka Němcová	Petra Svobodová	Jaroslav Voráček
Mahulena Nešlehová	Vladimíra Sýkorová	Petr Vrzáček
Hana Pauerová	Monika Šatavová	Kumar Wishwanathan
Ruben Pellar	Marek Šedivý	Noemi Zárubová

NÁKLADY PODLE OKRESŮ
**Finanční prostředky Nadace OSF
Praha poskytované v letech 1997–
–2001 členěné podle jednotlivých
okresů České republiky**

Havlíčkův Brod	37 000
Plzeň-jih	69 810
Domažlice	97 375
Louny	141 170
Vyškov	159 700
Strakonice	173 600
Příbram	183 780
Cheb	212 000
Brno-venkov	237 900
Břeclav	246 000
Prostějov	284 712
Tachov	304 825
Jablonec nad Nisou	318 500

Prachatice	321 250
Plzeň-sever	353 700
Trutnov	360 697
Šumperk	362 900
Třebíč	372 006
Znojmo	391 050
Chrudim	426 765
Jeseník	450 850
Česká Lípa	451 757
Beroun	516 540
Mladá Boleslav	517 205
Praha-východ	532 850
Uherské Hradiště	547 833
Bruntál	551 240
Ústí nad Orlicí	555 230
Jihlava	557 747
Klatovy	594 150
Hodonín	601 550
Rakovník	613 700
Semily	617 595
Český Krumlov	663 550
Sokolov	675 750

Přerov	692 300	Svitavy	1 185 414
Mělník	695 347	Frydek-Místek	1 188 300
Rychnov nad Kněžnou	738 124	Teplice	1 289 658
Žďár nad Sázavou	754 814	Náchod	1 492 600
Nymburk	763 591	Pardubice	1 557 976
Rokycany	777 750	Blansko	1 558 856
Písek	786 045	Karviná	1 738 090
Vsetín	795 400	Most	1 781 395
Jičín	867 730	Liberec	2 031 820
Kroměříž	935 280	Praha západ	2 134 500
Zlín	955 105	Litoměřice	3 335 874
Jindřichův Hradec	955 400	Nový Jičín	3 856 415
Chomutov	960 480	Olomouc	4 172 242
Hradec Králové	1 001 188	Kladno	4 734 397
Kutná Hora	1 002 072	Ústí nad Labem	5 260 771
Karlovy Vary	1 027 220	Plzeň-město	5 298 665
Děčín	1 038 050	Kolín	5 655 521
Benešov	1 084 603	Ostrava	5 792 846
České Budějovice	1 093 370	Brno-město	28 410 355
Tábor	1 099 777	Praha hl. město	203 755 455
Opava	1 108 119	Celkem	242 403 259

10 LET

**NADACE
OPEN SOCIETY FUND PRAHA**

Nadace Open Society Fund Praha byla založena v listopadu roku 1992 jako česká nadace. Jejím zakladatelem je americký finančník a filantrop George Soros (nar. 1930 v Budapešti), který v New Yorku v r. 1979 založil svoji první nadaci. Smyslem filantropické činnosti George Sorose je podporovat rozvoj otevřené společnosti (viz Soros o Sorosovi, nakladatelství Doplněk 1997). Od roku 1980 podporoval George Soros polskou Solidarnitu a činnost Charty 77. Dnes jsou prostřednictvím Open Society Institute New York, a Open Society Institute Budapest (OSI) financovány jednotlivé národní nadace, networkové programy a další instituce v různých částech světa.

Nadace OSF Praha je součástí sítě nadací působících ve střední a východní Evropě a v posledních letech nadací vzniklých ve střední Asii (na území bývalého komunistického bloku a v Mongolsku). Vedle této sítě vzájemně spolupracujících nadací, financuje George Soros nadace v Jihoafrické republice (podporována od r. 79) na Haiti, v Guatemale a dále množství programů v USA.

Nadace OSF Praha se v uplynulých deseti letech zúčastňovala řady networkových programů sítě Sorosových nadací, které jsou nabízeny zemím střední a východní Evropy a střední Asie. Stejně jako ostatní národní nadace, rozvíjela Nadace OSF Praha vlastní, národní programy, které reflektovaly aktuální situaci v zemi a napomáhaly rozvoji otevřené občanské společnosti v ČR. Národní programy připravovali pracovníci Nadace OSF Praha spolu se správní radou nadace, která měla možnost na jejich realizaci každoročně žádat o finanční prostředky OSI v New Yorku a Budapešti. V minulých letech tvořily národní programy zhruba dvě třetiny rozpočtu Nadace OSF Praha.

V roce 1999 schválila Poslanecká sněmovna parlamentu ČR na návrh vlády ČR udělení finančních prostředků ve výši 26 milionů korun z Nadačního investičního fondu (NIF) pro oblast vzdělání, které Nadace OSF Praha získala v rámci výběrového řízení do svého nadačního jmění. V roce 2002 pak na základě druhého výběrového řízení nadace získala z NIF do svého nadačního jmění první splátku 20,4 milionů korun, jejichž každoroční výnosy budou rozdělovány v oblasti lidských práv.

Nadace OSF Praha je zakládajícím členem Fóra dárců v České republice a spolupracuje s European Foundation Centre v Bruselu. V roce 2002 obdržela ředitelka Nadace OSF Praha Marie Kopecká ocenění Výboru dobré vůle, nadace Olgy Havlové.

Nadace Open Society Fund Praha vynaložila během desetileté existence v České republice od svého vzniku v roce 1992 na 850 milionů korun.

GEORGE SOROS

George Soros je prezidentem a předsedou **Soros Fund Management**, soukromé společnosti investičního managementu. Narodil se v Budapešti roku 1930. V roce 1947 emigroval do Anglie, kde vystudoval London School of Economics, v roce 1956 odešel do Spojených států, kde díky svým investičním aktivitám získal velké jmění. V roce 1979 začal budovat síť nadací a to založením Open Society Fund v New Yorku.

George Soros dostal čestné doktorské tituly na Oxfordské univerzitě, Budapeštské ekonomické univerzitě a Yalské univerzitě. Jeho ocenění zahrnuje i titul Laurea Honoris Causa univerzity v Boloni z roku 1995 za rozpoznání a úsilí věnované prosazování otevřené společnosti ve světě.

V návaznosti na množství článků o politických a ekonomických změnách ve střední a východní Evropě a bývalého Sovětského svazu publikoval George Soros sedm knih, které zahrnují ***The Alchemy of Finance*** (1987), ***Underwriting Democracy*** (1991), ***Soros on Soros: Staying Ahead of the Curve*** (1995) a ***Open Society: Reforming Global Capitalism*** (2000). Jeho posledním titulem vydaným v březnu 2002 je ***George Soros on Globalization***.
